

VERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE COMMISSIE BESTUUR EN MIDDELEN DORDRECHT D.D. 3 JUNI 2020

Vergaderkamer Digitaal

Voorzitter: Mevr. Kruger
Commissiegriffier: dhr. Bakker
Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Mevr. Van den Bergh (PvdA)
Dhr. De Lijster (GroenLinks)
Dhr. De Looze (ChristenUnie/SGP)
Dhr. Merx (VVD)
Dhr. Peters (VVD)
Dhr. Polat (D66)
Dhr. Schalken (Beter voor Dordt)
Dhr. Veldman (ChristenUnie/SGP)
Mevr. Weerts (CDA)
Dhr. Wisker (VSP)
Dhr. Wringer (Beter voor Dordt)

Ambtelijke ondersteuning: mevrouw Goutziers, de heer De Wit

Portefeuillehouders: burgemeester Kolff, wethouder Burggraaf, wethouder Heijkoop, wethouder Van der Linden

1. Opening, mededelingen en vaststellen agenda

De voorzitter: Een hele goede avond allemaal en welkom bij deze digitale commissievergadering van Bestuur en Middelen. Het is 3 juni en we gaan beginnen. Eerst nog even een huishoudelijke mededeling. Als het goed is, is iedereen erin gekneed. In de chat aangeven als je aan het woord wil komen en als er niet gesproken wordt of u ... Mevrouw Weerts is hier van het goede voorbeeld, u hoeft nog niks te zeggen, dus u mag uw beeld uitdoen en uw microfoon uitzetten. Dank u wel. Dan gaan we even kijken wie er allemaal aanwezig zijn. Ik ben uw voorzitter, Kitty Kruger. En even in volgorde. De heer Polat. En als u aanwezig bent, even uw beeld en geluid aanzetten alstublieft.

De heer Polat: Aanwezig, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. De heer De Looze.

De heer De Looze: Aanwezig, aanwezig.

De voorzitter: Ik hoorde de stem van de heer De Looze, maar ik zag de heer ...

De heer De Looze: Aanwezig.

De voorzitter: Kijk ja, helemaal goed, helemaal goed. De heer Bakker van de griffie zit tegenover mij.

De heer Bakker: Die is aanwezig.

De voorzitter: Heel goed. De heer Kolff, onze burgemeester.

De heer Kolff: Aanwezig, mevrouw de voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Schalken.

De heer Schalken: Aanwezig.

De voorzitter: De heer Peters.

De heer Peters: Aanwezig, voorzitter.

De voorzitter: De heer Heijkoop.

De heer Heijkoop: Aanwezig.

De voorzitter: De heer Wisker.

De heer Wisker: Ook ik ben aanwezig, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Van den Bergh.

Mevrouw Van den Bergh: Aanwezig.

De voorzitter: De heer Veldman heb ik al gezien. Nu nog even geluid.

De heer Veldman: Ja, voorzitter, aanwezig.

De voorzitter: Dank u wel. Dan komen we bij de heer Wringer.

De heer Wringer: Aanwezig, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. De heer De Lijster.

De heer De Lijster: Aanwezig, voorzitter.

De voorzitter: De heer Van der Linden.

De heer Van der Linden: Ik ben aanwezig, voorzitter, goedenavond.

De voorzitter: Goedenavond mijnheer Van der Linden. Mevrouw Weerts.

Mevrouw Weerts: Aanwezig, voorzitter.

De voorzitter: Goedenavond mevrouw Weerts. De heer Merx.

De heer Merx: Ja, hij doet het. Aanwezig, voorzitter.

De voorzitter: Fantastisch. Ik krijg net van de griffie door dat de heer Burggraaf ook net is binnengekomen.

De heer Burggraaf: Ja, klopt, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan, voor zover ik kan zien, degenen die aanwezig zijn, hebben zich gemeld. Vanavond krijgen we ook nog als het goed is bezoek door mevrouw Goutziers. Zij zal aanwezig zijn bij het onderdeel gemeenschappelijke regelingen. En bij agendapunt 7 zal de heer De Wit aanwezig zijn voor de presentatie over de opgave 'Ondernemende stad'. Als eerste, heeft nog iemand een mededeling? Ik zie niets in de chat verschijnen, geen lampjes gaan branden. Helemaal goed. Dan gaan we over naar het vaststellen van de agenda. Zoals u die gezien heeft, kunnen we die op deze manier handhaven? Oké, prima.

2. Vaststellen besluitenlijst adviescommissie van 19 mei 2020

De voorzitter: Het vaststellen van besluitenlijst van de adviescommissie van 19 mei jongstleden. Kunnen we de besluitenlijst op deze manier vaststellen of zijn er opmerkingen bij te maken? Het blijft doodstil, geweldig.

3. Nieuwe behandelvoorstellen

De voorzitter: Gaan we naar de nieuwe behandelvoorstellen. Zijn er fracties die bespreking wensen over één van de stukken die nog niet voor bespreking zijn geagendeerd? Als dat het geval is, graag u even melden en een politieke vraag stellen en er steun voor vragen van andere fracties. De heer Merx.

De heer Merx: Ja, dank u, voorzitter. En dat is bij 3.3, en dat is het vaststellen van het Integrale huisvestingsplan gymzalen gemeente Dordrecht. Nou, in de eerste plaats zien we dat het een knelpunt is bij de kadernota, althans, dat staat in het stuk zelf. Dus we gaan iets vaststellen wat een knelpunt is. En ja, hoe verhoudt zich dat dan nog tot de kadernota? Want is het dan nog een knelpunt, of is het al besloten? En hoe verhoudt zich dit, het staat er al in, maar nadere duiding zou ik er graag op willen hebben ten aanzien van de verenigingshallen hè, hoever kan dat samengaan, de sportaccommodaties die straks ... waar we plannen over hebben die moeten gaan ontstaan, is daar niet een combinatie te maken waardoor we misschien toch wat in kosten kunnen snijden? En de vraag is of die één kilometer die genoemd wordt in het stuk, nou ja, heel erg heilig is om het zo maar te noemen, om dat woord maar eens te gebruiken, en dan hoop ik niemand te schofferen. Ja, omdat sommige hallen ook net iets over die kilometer heen zitten en of we daar dan ingewikkeld over moeten doen met zijn allen, zeker gelet ook op de kosten. Nou, ik wil het eigenlijk een keer en een toelichting over hebben met elkaar over deze punten.

De voorzitter: Ja, en betekent dat dan dat u daar ook over wilt spreken? Of zegt u: nou, dit stuk kan wel zo door als hamerstuk, maar ik wil gewoon het nader bespreken om meer duidelijkheid te hebben?

De heer Merx: Nou, ik wil het nader bespreken om meer duidelijkheid te hebben. En ik weet niet of dat als hamerstuk door kan, omdat het een knelpunt is bij de kadernota. Dus we gaan iets vaststellen waar we straks bij de kadernota misschien van zeggen: nou, helaas, pindakaas, dit gaat niet door. Dus ik vind het een vreemd construct, als het ware.

De voorzitter: Zeker, helder. Is iemand die hier iets aan wil toevoegen? Ik zie mevrouw Van den Bergh.

Mevrouw Van den Bergh: Ja, wij hadden het ook dat we het willen bespreken. Ik sluit me aan bij de heer Merx en met name ook het onderhoud. Wij vinden het belangrijk dat de jeugd met name beweegt, laat ik het over de gymzalen hebben hier. En over het onderwijs en over het onderhoud van ons vastgoed voor wat de afspraken zijn en zeker omdat er knelpunten in zitten. En dan vind ik dat je dat gewoon behoorlijk moet bespreken. Daar gaat ook geld in om en er worden ook afspraken gemaakt. Dus wij willen het graag bespreken, wij steunen dat.

De voorzitter: Dank u. Dat is al één fractie voor steun. De heer De Lijster.

De heer De Lijster: Ja, voorzitter, dank u wel. Ja, wij kunnen ons ook aansluiten bij de vorige sprekers. Wel een punt wat ik graag wil toevoegen, is bijvoorbeeld dat wij ook graag een doorkijkje tegemoet zouden zien van de stand van de hallen en zalen. Want voor langere tijd dan alleen de komende twee jaar. Want voorzitter, uiteindelijk ook bij dit dossier lopen we allemaal tegen het feit dat we een aantal zaken aangekocht hebben met eenmalig geld en dat terwijl we niet zonder kunnen en er geen reserveringen zijn getroffen voor vervanging of onderhoud van deze omvang. Dus wat GroenLinks betreft, we zouden graag ook deze vragen eerst beantwoord willen hebben voordat we, ja, echt achter dit voorstel kunnen staan.

De voorzitter: Dank u wel. Dat is nummer drie, de derde fractie voor steun. Ik zie dat D66 ook steun geeft en de ChristenUnie/SGP ook. Mevrouw Weerts, u wilde nog wat zeggen.

Mevrouw Weerts: Ja, in aansluiting op hetgeen ik van andere sprekers heb gehoord vanavond, vroeg ik me ook af: het is uiteraard wegens vastgoed nu bij B&M gezet als commissie, maar het zou ook logisch zijn om het bij Sociaal te betrekken. Onderwijs- en sportaspecten die maken ook deel uit van de gymzalen gemeente. Dus vandaar, dat is even mijn vraag die ik had.

De voorzitter: Ja, dus u wilt het wel bespreken, net als de andere partijen nu hebben voorgesteld, maar u vraagt of er niet een gedeelte ook bij Sociaal besproken zou moeten worden.

Mevrouw Weerts: Ja, dat is mijn vraag.

De voorzitter: Mijnheer Merx, u komt in beeld, dus mogelijk heeft u daar iets op toe te voegen.

De heer Merx: Ja, nou, ik meen dat de commissie Sociaal nogal vol is. En ik denk ook niet dat we enorm lang kunnen wachten voordat we hier meer duidelijkheid en besluitvorming over hebben. Dus mij maakt het niet uit of het bij Sociaal of bij Bestuur en Middelen komt. En gelet op het feit dat onze agenda wat minder gevuld is dan die van Sociaal, kan ik mij voorstellen dat we het gewoon hier doen. En bovendien, zoals de heer Schalken terecht opmerkt, het gaat over geld, maar ja, dat gaat eigenlijk ook elke commissie, gaat het over geld. Dus ik zou het gewoon hier doen. Ik bedoel, we zijn allemaal raadslid of commissielid, dus.

De voorzitter: Ja, en ik denk dat het ook goed te verwoorden is omdat het gaat over een stuk van vastgoed, het gaat over gebouwen, dus in die zin past het prima bij Bestuur en Middelen. Volgens mij, ik heb niet alle fracties gezien, maar is er volop steun voor het bespreken van dit dossier. U had al, mijnheer Merx, een soort van politieke vraag aangegeven.

De heer Merx: Ja, voorzitter, en die komt eigenlijk, het is een soort drietrapsraket: hoe verhoudt zich dit tot de kadernota, wat gebeurt er als we dit nu vaststellen en de kadernota moet nog besproken worden, met alle financiële problemen die op ons staan te wachten? Hoe verhoudt zich dit tot de plannen van de verenigingshallen, zoals ook de heer De Lijster al heeft gezegd en wanneer gaan we die dan zien? En nou ja, de onderhoudskosten, zoals mevrouw Van den Bergh die heeft gesteld. Ja, er zijn eigenlijk vele vragen die je hierover kan stellen. En wat mij betreft ook: is die één kilometer, is dat nu echt keihard, of als het vijftig meter verder is, dan moeten we toch een nieuwe sportzaal gaan bouwen?

De voorzitter: Ja, dan is natuurlijk even de vraag wanneer we dit zouden kunnen gaan bespreken. Het zou eventueel, krijg ik nu door, volgende week kunnen, dan hebben we namelijk maar één agendapunt en dat is de Essenhof. En dan zouden we ook pas om negen uur beginnen, was de afspraak. Dan denk ik wel dat het handig is, ik hoor al verschillende vragen die gesteld kunnen worden aan bijvoorbeeld de wethouder, en het zullen een aantal politieke vragen zijn, maar ik hoor ook toch wel wat technische vragen, meer om verduidelijking, dat we dan kijken of we die voor een bepaalde tijd bij hem kunnen krijgen, zodat we daar volgende week, als we het daar mee eens zijn om het volgende week te bespreken, wat meer inhoudelijk kunnen doen. Is iedereen het daarmee eens, met dat idee? Dus volgende week bespreken, en ook voor het einde van de week, ja, het is nu woensdag, ja, deze week nog, dus voor vrijdag, vragen bij de wethouder. Ik zie akkoord, eens, eens, ja, technische vragen vooraf. Oké, nou, de wethouder is aanwezig, dus die heeft het gehoord. Er komt wat huiswerk op hem af. Oké. Dat was één punt van de nieuwe behandelvoorstellen. Heeft iemand anders nog een behandelvoorstel die hij zou willen bespreken? Ik zie behalve de sportzalen bij het Integraal huisvestingsplan van de scholen geen vragen meer. Dan nemen we de

behandelvoorstellen zoals ze ook voorgesteld zijn door de griffie. En kunnen we over naar agendapunt 4, Vragen aan het college. Heeft er iemand vragen ...

Mevrouw Van den Bergh: Voorzitter.

De voorzitter: Ik zie het. Mevrouw Van den Bergh, u heeft nog één opmerking.

Mevrouw Van den Bergh: Ja, ik heb niet zozeer een vraag om bespreking, maar bij het punt 6, de provincie Zuid-Holland, begrotingscirculaire gemeenten '21-'24, niet om te bespreken, maar om dat mee te nemen bij het bespreken van de financiële stukken, want ze hebben wat tips en aanbevelingen. En ik denk dat dat toch, tenminste, wij vinden dat belangrijk om erbij te betrekken.

De voorzitter: Ik denk dat dat een goede suggestie is. Ik zag mijnheer Burggraaf al, die schoot misschien per ongeluk naar voren. Is dat een idee om dat bij het bespreken van de financiële stukken te gebruiken?

De heer Burggraaf: Ik was inderdaad in beeld, voorzitter. Maar sorry, ik heb de vraag niet goed verstaan.

De voorzitter: Nou, mevrouw Van den Bergh die vraagt of het nieuwe behandelpunt 6, wat gaat over, en dat ben ik nu eventjes kwijt, ik heb het hier hoor, even kijken, de provincie Zuid-Holland, de begrotingcirculaire gemeenten 2021-2024, om die te betrekken bij het bespreken van de jaarstukken.

De heer Burggraaf: Het klinkt als dat het over de begroting gaat. Ik heb het nu niet scherp welk stuk het is, maar het is in ieder geval prima om het bij de reguliere P&C-cyclusdocumenten te bespreken. Ik aarzel alleen even of dat dan de jaarrekening is, of dat dat eerder iets is voor de kadernota. Want dat klinkt eerder als iets wat beter past bij de kadernota. Maar goed, laten we daar gewoon praktisch even naar kijken en het doen bij het punt waar dat het beste past, want beiden komen binnenkort ter bespreking bij de raad.

De voorzitter: Oké, lijkt me een hele goede oplossing. Dank u wel. Even kijken.

4. Vragen aan het College

De voorzitter: Kom ik toch weer even bij punt 4, Vragen aan het college. Heeft er iemand nog vragen aan het college? Er zijn nu drie wethouders aanwezig, dus ik zou zeggen ... Niemand heeft zich nog gemeld. Eenmaal, andermaal. Dan gaan wij door.

5. Agenda's juni 2020

De voorzitter: Komen we bij punt 5, Agenda's juni 2020. Het voorstel was om de Dordtse Academie op, even kijken, 9 juni te bespreken, maar u heeft nog geen stukken ontvangen. Gisteren is wel het plan vastgesteld door het college, dus deze week kunt u dat tegemoet zien. En ja, dan moeten we het op een andere datum bespreken als volgende week. En het voorstel is dan op 16 juni. Dan hebben we de jaarstukken staan

en daar zou deze, dit thema, ook bij kunnen, de Dordtse Academie. Kan iedereen zich daarin vinden? Ik zie akkoord, prima, ja, ja. Als iemand nee heeft, wil ik die graag zien en voor de rest ... Helemaal goed, oké.

STUKKEN TER BESPREKING

6. Zienswijze Begroting 2021 en Jaarstukken 2019 diverse Gemeenschappelijke regelingen (2576333)

De voorzitter: Komen we bij agendapunt 6, Zienswijze Begroting 2021 en de Jaarstukken 2019 diverse Gemeenschappelijke regelingen. De zienswijze op de begroting van de dienst DG&J wordt zoals gebruikelijk vanavond bij Bestuur en Middelen besproken, maar ook bij Sociaal. Wordt alleen bij Sociaal ... O, ik lees even mijn witte brief verkeerd, sorry. Bij die bespreking bij Sociaal zal de wethouder Van der Linden aansluiten. Hij is nu hier aanwezig en daarom wil ik u ook vragen om eerst de zienswijze voor de Omgevingsdienst te bespreken, dus een net iets andere volgorde als dat er in de stukken staat, zodat de heer Van der Linden na afloop naar de commissie Sociaal kan schakelen. Kunt u instemmen met die volgorde? Ik denk het wel. Dan gaan we nu eerst naar de bespreking over de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. Wie mag ik daar het woord over geven? En dan, ja, laat ik het nu maar eens een keer doen in de volgorde zoals we in het presidium hebben afgesproken. Beter voor Dordt.

De heer Wringer: Dank, voorzitter. We hebben niet specifiek alle zienswijzen een opmerking over, maar wel iets algemeen over de zienswijzen in het algemeen. Vanuit Beter voor Dordt het volgende. De commissie heeft aardig wat leeswerk meegekregen voor de voorbereiding van dit agendapunt. De zienswijzen komen vanuit de raad, maar zijn eigenlijk ambtelijk al aardig voorbereid. Onze dank daarvoor. We beperken ons tot algemene opmerkingen over de zienswijze, zoals ik net ook al zei. Al jaren vragen wij vanuit Beter voor Dordt aandacht voor de structuur en positie van onze gemeenteraad. Zeker in een periode waar de gemeente stevig moet bezuinigen, is het lastig om vooraf al een aantal budgetophogingen, prijscompensaties en reservestortingen te moeten constateren in de zienswijzen. Enkel de loonkostenontwikkelingen willen wij wel volgen. Het is vooral erg lastig dat dit zo ingebakken zit in de gemeenschappelijke regelingenstructuur. De structuur van de GR'en moet volgens ons de structuur van de planning en control-cyclus van de raden volgen, met geen tussentijdse aanpassingen of nacalculaties. Want dat geeft problemen in onze eigen begroting. Daarnaast vinden wij dat overschotten moeten terug naar de deelnemende partijen. Een nieuwe investering moet worden aangevraagd en beoordeeld door de raad. Zo houdt de raad controle en overzicht op de financiën van de GR'en. Vanuit Beter voor Dordt nogmaals een oproep naar onze vertegenwoordigers in de GR'en om nadrukkelijk namens Dordrecht aan te geven dat we vanuit onze stad in ieder geval niet zitten te wachten op tussentijdse budgetaanpassingen. Gemeentelijk vis je daar altijd achter het net, omdat we nu eenmaal opgesloten zitten in een GR-structuur. Misschien is het ook goed om richting te geven aan de gemeenschappelijke regeling GRD 3.0. Drie jaar terug is een motie GRD 2.0 ingediend, maar de problemen en de doorontwikkeling van de GR Drechtsteden is nog steeds niet opgelost. Bij een herstructurering moet ook een financiële aanpassing plaatsvinden, vinden wij. Dat was het, voorzitter.

De voorzitter: Oké, de heer Wringer, dank u wel. De heer De Looze wil een vraag stellen of een opmerking maken over de manier van vergaderen. Bedoelt u dan van dit moment?

De heer De Looze: Van dit moment, ja. Heel even, want gaan we nu van elke GR alle partijen langs? Of heb ik dat niet helemaal goed begrepen?

De voorzitter: Nou, dat was in principe inderdaad de bedoeling, omdat vanuit de verschillende GR'en is ook een wethouder aanwezig, of iemand die er iets over kan vertellen. Kijk, de heer Wringer, Beter voor Dordt heeft gekozen om een algemene opmerking te maken, niet specifiek op de onderdelen in. Dus ook aan u zo meteen de gelegenheid om of iets algemeen te zeggen met een enkele opmerking over een speciale gemeenschappelijke regeling.

De heer De Looze: Oké, helder.

De voorzitter: In principe is het idee over elke apart.

De heer De Looze: Nee, ik dacht: dat kan misschien wel wat tijdrovend zijn, maar als de wethouders en het zo afgesproken is, is het goed. Oké, dankjewel.

De voorzitter: Graag gedaan. En als iedereen zich gewoon heel kort uit, dan valt dat ook allemaal nog mee.

De heer De Looze: Dankjewel.

De voorzitter: Mijnheer Wringer, dank u wel. Dan ga ik nu over naar de Dordtse VVD. De heer Merx.

De heer Merx: Dank u wel, voorzitter. Hier de Dordtse VVD. Ja, ik heb alle stukken gelezen. Mijn woordvoering is veel korter dan de tijd die het gekost heeft om het door te worstelen. Ik kan me namelijk vinden in de zienswijzes die naar voren zijn gebracht. Ja, ik heb eigenlijk één vraag en dat is eigenlijk een telkens terugkomende vraag. We geven een hoop opmerkingen mee op een aantal punten. En soms vind je ook van net zoals de voorgaande jaren dringen we erop aan dat. En dat roept bij mij de vraag op: ja, gaan die mensen nog luisteren of zo, naar de raad? Of is het gewoon een roep in de woestijn en het daalt neer als stof en het waait weg en dat was het dan en volgend jaar zien we u terug? En voor mij graag de vraag aan de wethouders, daar waar het die gemeenschappelijke regelingen betreft en ze hebben zelf de zienswijzes ook gelezen: wat gaat u er nu aan doen om te voorkomen dat we volgend jaar weer dezelfde opmerking tegenkomen dat we net zoals voorgaande jaren aandacht vragen voor? Behalve hem niet meer op te schrijven, terwijl wij wel die aandacht zouden willen hebben, maar hoe ga je nou ervoor zorgen dat het opgelost is? Nou, voorzitter, dat was het.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Merx. Helder. Dan kom ik nu bij het CDA, mevrouw Weerts.

Mevrouw Weerts: Dankjewel, voorzitter. Ook ik zal het kort houden. Het college heeft de zienswijzen keurig voorbereid. We zijn het eens met wat erin staat, vooral ook om door te pakken met transitie GRD, mede omdat medewerkers nu wel heel lang in onzekerheid blijven. Nou, tot zover. Het is kort en krachtig.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kom ik bij D66, de heer Polat.

De heer Polat: Nou, dank, voorzitter. Nou, wij staan ook achter de zienswijze. Het is heel erg goed opgezet, complimenten aan het ambtenarenapparaat. Dus wat dat betreft staan we er ook helemaal achter. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Polat. Komen we bij GroenLinks, de heer De Lijster.

De heer De Lijster: Dank u wel, voorzitter. Ja, ook wij hebben geen bijzondere opmerkingen over de zienswijzes. We staan erachter. Dank u wel.

De voorzitter: Oké, komen we bij ChristenUnie/SGP, de heer De Looze.

De heer De Looze: Ja, dankjewel. Wij hebben ook geen opmerkingen.

De voorzitter: Zo, nou. En dan bij geen één onderwerp. Bij geen één gemeenschappelijke regeling?

De heer De Looze: O, ik dacht dat je zeg allemaal langsgaan. Maar ik heb bij ...

De voorzitter: O, u komt straks bij de andere ... Bij de Zuid-Holland Zuid heeft u geen opmerking? Omgevingsdienst, bedoel ik.

De heer De Looze: Klopt, nee. Bij de Drechtunnel wel. Dat is een beetje mijn ding.

De voorzitter: Dat is een beetje mijn ding. Heel goed, mijnheer De Looze. Kom ik bij de PVV. Is die inmiddels al aangehaakt? Zo te zien niet. Dan komen we bij de VSP. De heer Wisker.

De heer Wisker: Ja, voorzitter, dank u wel. Wij hebben op dit punt ook weinig in de melk te brokkelen. Wij sparen hem op tot we komen bij de Biesbosch, dus ik wacht even mijn beurt af.

De voorzitter: Oké. Komen we bij Partij van de Arbeid, mevrouw Van den Bergh.

Mevrouw Van den Bergh: Ja, ik kom eraan. Althans, ik moet even klikken. Nee, wij kunnen instemmen met de zienswijze, ik heb het nu over de Omgevingsdienst. En ik ga er vanuit dat het ook naar ons toekomt, dat er moet scherp in de wind worden gezeld financieel. Aan het eind van de brief wordt er verzocht om voorafgaand aan de begrotingsbehandeling de gemeente te betrekken bij de verdere invulling van de toekomstige keuzes van hun taakstelling, zodat de gemeenten dit tijdig en integraal kunnen afwegen. Ik ga er vanuit dat dat dan ook terugkomt bij ons in Bestuur en Middelen, ook die keuzes.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van den Bergh. Kom ik bij Gewoon Dordt, als die aanwezig is. Volgens mij niet. Dan hebben we iedereen gehad. Mijnheer Van der Linden, kunt u een reactie geven?

De heer Van der Linden: Ja, dank u wel ...

De voorzitter: Sorry, mijnheer Van der Linden. Mijnheer Merx heeft nog een opmerking.

De heer Merx: Ja, en die was ik ... heel kort, maar wel een terechte opmerking denk ik, dat ik erg te spreken over de kwaliteit van de jaarstukken. Goed leesbaar, helder en ook voor leken gewoon goed te volgen. Dus daar wil ik ook via u en de portefeuillehouders mijn complimenten uitspreken aan de organisaties.

De voorzitter: Oké, dank u wel. Ja, ik miste hem al bij vele raadsleden, terwijl we meestal beginnen met ik wil vooral bedanken en zo. Maar goed, u heeft u herpakt, mijnheer Merx. Mijnheer Van der Linden, u mag.

De heer Van der Linden: Ja, dank u wel. Ja, nou, dat compliment geef ik natuurlijk graag door, want ik zie ook met hoeveel, nou ja, ik zou zeggen ambtelijke liefde er wordt gewerkt aan de stukken. Dat voor alle GR'en, maar ook voor die van de Omgevingsdienst. Het is nu van belang dat we goed snappen wat er gebeurt van ons geld bij een dienst die we met zijn allen hebben. Ja, en dan uw aandachtspunten geven we niet alleen mee, maar we komen er ook op terug. Dat doen we altijd. En de Omgevingsdienst vraagt vaak ietsje minder aandacht dan sommige andere diensten bij de raad, en dat is prima. Ik zou zeggen: maak ook gebruik van de mogelijkheid die er elk jaar is om bij de informatieavond te zijn die wordt georganiseerd, dan kunt u ook op inhoud daarover doorpraten met de directeur en andere mensen van de dienst. En in de P&C-cyclus zijn ook momenten waarop we soms terug kunnen komen expliciet op de dingen die we hebben meegegeven. Nou, bij een Omgevingsdienst is dat er één, geen COVID-reserve en graag het overschot terug naar de eigenaren. Dus daar gaan we op toezien. En natuurlijk is het altijd zo: in een GR beslis je met zijn tien. Ons stemgewicht is vrij groot, dus meestal lukt het ons om wat u ons meegeeft ook binnen te halen of te bereiken, maar daar houden we steeds het oog op. Tot zover, dank u wel. Voorzitter, uw microfoon staat uit.

De voorzitter: Heel goed. Ja, die had ik even uitgezet, omdat ik denk: dan kan ik geen onverwachte geluiden maken. Dank. Is er iemand die nog een opmerking wil maken aan de wethouder? Want anders kan hij nu gaan schakelen met een andere commissie. Ik zie niks in de chat. Gaan we snel door naar de volgende gemeenschappelijke regeling en dat is die van de Drechtsteden. Mag ik daar Beter voor Dordt om een reactie vragen.

De heer Wringer: Ja, we hebben geen reactie erop. We hebben net ons algemene verhaal verteld.

De voorzitter: Kan ik wat dat betreft, kan ik u overslaan bij alle onderdelen?

De heer Wringer: Ja hoor, ja.

De voorzitter: Oké. Dank u wel. De heer Merx, VVD.

De heer Merx: Ja, voorzitter, dat geldt ook voor de VVD. We hebben gemeld wat we wilden melden.

De voorzitter: Als ik opgelet had in de chat, had ik het kunnen zien en had ik u ook kunnen overslaan. Hè, ik ga beter kijken. Het CDA, mevrouw Weerts.

Mevrouw Weerts: Ik val in herhaling. Ik sluit me ook aan bij de vorige sprekers.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik even de vraag stellen: wie wil nog het woord over dit onderwerp? Dan hoeft niemand zich aan te sluiten, dan neem ik aan dat iedereen zich aansluit. Mensen in beeld verdwijnen weer. Ja, de wethouders Burggraaf en Heijkoop waren aanwezig, maar hoeven daar dus niets op te antwoorden. Het kan zijn dat ze nog ons iets willen meegeven. En ik zag even onze burgemeester in beeld. Wilt u nog iets meegeven?

De heer Kolff: Dit ging over de GRD toch?

De voorzitter: Ja, heel goed, heel goed opgelet.

De heer Kolff: Ja, nee, ik heb goed opgelet. Nee, ik heb niks mee te geven. Als er verder geen vragen zijn, dan is het prima.

De voorzitter: Nou, fijn dat we u toch weer even gezien hebben.

De heer Kolff: Sorry daarvoor.

De voorzitter: Nee, dat maakt niet uit. Het bevestigt dat u er nog steeds bent. We komen op een volgende gemeenschappelijke regeling, de veiligheidsregio. Kom ik bij het CDA, mevrouw Weerts. Of laat ik hem ook in ... Ja.

Mevrouw Weerts: Ja, nee, doet u maar even het woord verder.

De voorzitter: Ik heb u even niet goed verstaan, mevrouw Weerts. Sorry.

Mevrouw Weerts: Ik dacht dat u wat wilde zeggen, dus ik wou u het woord geven.

De voorzitter: O, dank u wel. Maar heeft u iets te melden of iets te vragen bij de veiligheidsregio?

Mevrouw Weerts: Nee, namelijk ook niet. Dus vandaar dat ik het centraal wilde houden.

De voorzitter: Oké. Wil iemand zich melden over de veiligheidsregio? Want anders geef ik toch nog even weer hier de heer Kolff het woord, mocht hij toch nog iets willen meegeven. Mijnheer De Lijster.

De heer Kolff: Hartelijk dank.

De voorzitter: Sorry, mijnheer Kolff. Mijnheer De Lijster, u wilt nog een korte opmerking maken.

De heer De Lijster: Ja, inderdaad, dank u wel, voorzitter. Ja, ik wil benadrukken dat we blij zijn dat de gemeente ook aandacht vraagt inderdaad, wat we terugzagen in de stukken, over het uittreden van even kijken, waar een tekort ontstond van anderhalf miljoen en dat het tot nu toe opgevangen wordt, tot 2024 en we blij zijn dat we er aandacht voor vragen, even zo gezegd, hoe we dat dan in de toekomst verder gaan oplossen. Dus daar waren wij blij mee dat het benoemd werd om toch te vragen naar informatie hoe ze dat dan gaan doen. Dank u wel.

De voorzitter: Oké. De heer Kolff.

De heer Kolff: Ja, dank, voorzitter. Nou, dat is denk ik ook het belangrijkste punt uit deze zienswijze, misschien samen met het feit dat we opnieuw met Den Haag eigenlijk willen praten over de bijdrage die we vanuit het Rijk krijgen voor de veiligheidsregio, de BDUR-uitkering, zoals die heet. Die willen we in ieder geval op orde hebben. We vinden dat we eigenlijk, gezien de aard en de risico's van onze veiligheidsregio daar iets tekort in worden gedaan, dus dat is iets, er loopt een lobbytraject eigenlijk richting Den Haag. En verder inderdaad is heel erg pregnant de uittreding van de gemeenten Leerdam en Zederik. Die zijn samengegaan met Vianen in Vijfheerenlanden en zijn overgegaan naar de provincie Utrecht en daarmee ook zijn uitgetreden uit de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid. Daar hebben we afgelopen jaar een behoorlijk stevig onderhandelingstraject over gevoerd, dat heb ik samen met de toenmalige directeur Carlo Post nog gedaan. En daar is uiteindelijk via een arbitrage een bedrag uitgekomen van 5,1 miljoen euro dat de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid krijgt uitgekeerd. Daarmee kunnen we in ieder geval de transitie maken om het bedrag wat we tekort komen, want bepaalde taken blijven gewoon bij de veiligheidsregio liggen, die moeten gewoon worden uitgevoerd, ook als die twee gemeenten zijn uitgetreden, kunnen we de transitie maken eigenlijk naar dat we de begroting weer structureel op orde krijgen. Dus die 5,1 miljoen euro wordt daar volledig aan besteed. En we willen eigenlijk met gesloten beurzen zorgen dat we ook een structureel sluitende begroting houden voor onze veiligheidsregio. Dat wou ik daar nog even op zeggen.

De voorzitter: Nou, heel mooi, dank u wel. Wil iemand hier nog een opmerking over maken, of is dit voldoende besproken? Dit punt is ook voldoende besproken. Komen we bij de volgende gemeenschappelijke regeling, Drechtwerk. Wie mag ik het woord geven? Ik gooi hem nu maar meteen in de groep. Nou, dan vraag ik even aan wethouder Heijkoop, wil hij ons nog wat meegeven? O, eerst de heer De Looze, heeft nog een opmerking. Gaat uw gang.

De heer De Looze: Ja, voorzitter, dank u wel. Wat me wel opvalt bij Drechtwerk, en dat kwam ook in de kadernota terug, is dat ze eigenlijk best wel ... het lijkt wel alsof ze best wel een goede prestatie neerzetten. Dus de inkomsten vallen mee, de subsidies vallen mee en ook dat nieuwe label wat ze gemaakt hebben, dat loopt ook goed. Dus wat dat betreft zou ik bij dezen mijn complimenten door willen geven. En het lijkt bijna too good

to be true, maar dat is natuurlijk een beetje mijn controllers, controlfreakachtergrond. Dus is dat inherent ook een klein beetje een vraag aan de wethouder.

De voorzitter: Of alles wat erin staat wel klopt.

De heer De Looze: Nou, dat geloof ik wel. Maar of het echt zo positief is als er gesteld wordt.

De voorzitter: Oké, helder. Mijnheer Heijkoop.

De heer Heijkoop: Ja, voorzitter. Ja, of het te mooi is om waar te zijn, is eigenlijk de vraag. Nou ja, we moeten altijd op blijven letten. We varen scherp aan de wind, maar ik denk dat het inderdaad gewoon goed gaat, laten we dat gewoon met elkaar vaststellen. En ja, het zal aandacht blijven behoeven, maar dat geldt voor al onze GR'en. En ja, ik heb geen vraag gehoord, dus ik ben blij in ieder geval met de positieve woorden vanuit de raad.

De voorzitter: Oké. Dan kunnen we denk ik deze gemeenschappelijke regeling ook voor besproken houden. Zijn er fracties die iets willen zeggen over de Kiltunnel? Mijnheer De Looze.

De heer De Looze: Ja, voorzitter, dank u wel. Ja, daar heb ik wel echt een serieuze opmerking zeg maar.

De voorzitter: Ik vond uw vorige ook, bij het vorige onderwerp heel serieus hoor.

De heer De Looze: Ja, maar hier hebben we natuurlijk geen zienswijze nu ingediend ook omdat het zo onzeker is en de verkeersbewegingen enorm gedaald zijn, ook nu nog, maar ja, ik was er vanmorgen nog, maar ik heb het idee dat het echt wel weer heel druk is ook bij de Kiltunnel. Dus dat zou wellicht mee kunnen vallen op termijn. Wat me opvalt in de begroting, is dat er ongeveer zeven miljoen binnenkomt, en de helft daarvan, 3,7 miljoen wordt in een reserve gestort. En de meeste inkomsten zijn toch die tolgelden. En als de helft daarvan in een reserve gestort wordt, dat komt op mij nogal over van joh, kunnen we niet beter het tolgeld dan halveren? Dat zou ik dan liever doen. Maar goed, we gaan in het najaar dus nog een officiële zienswijze indienen en dan wordt de begroting nog geüpdatet naar aanleiding van corona en naar de laatste inzichten, tenminste, dat hoop ik en daar ga ik eigenlijk vanuit. En ja, toch zou ik dan liever niet akkoord gaan met een begroting waar de helft in de reserve gestort wordt. Dat is mijn input hierop.

De voorzitter: Ja, want er wordt dus eigenlijk nu gevraagd van kunt u akkoord gaan met het niet uitbrengen van een zienswijze?

De heer De Looze: Ja, daar ben ik mee akkoord. Dat vind ik juist een hele verstandige beslissing.

De voorzitter: Daar bent u mee akkoord, oké.

De heer De Looze: Maar bij de begroting heb ik wel opmerkingen, ook inhoudelijk.

De voorzitter: Ja, helder. Mijnheer Burggraaf.

De heer Burggraaf: Ja, voorzitter, dank. Ja, kijk, in het bestuur van de Kiltunnel hebben we die discussie natuurlijk ook continu over nou ja, de investeringen die nu weer rondom de renovatie gedaan moeten worden en wat er voor inkomsten nodig zijn om hem duurzaam in stand te houden. Daar hebben we natuurlijk al vorig jaar, is dat besluit genomen om de bijdrage van de verschillende deelnemers, waaronder ook Dordrecht, terug te brengen tot een symbolisch bedrag. Want tot voor kort was het ook nog zo dat alle deelnemers, ook de gemeente Dordrecht, jaarlijks flink wat geld bijdroeg aan de Kiltunnel. En we hebben daar nu een knip aangebracht en gezegd: ja, renovatie is gewoon een groot project met ook altijd onzekerheden bij de uitvoering daarvan, of alles binnen de oorspronkelijke begroting blijft. Dus uw opmerking zou ik zeggen van ja, laten we dat vooral even ... eerst die renovatie afronden en dan daarna weer even de stand van zaken opnemen, voordat je nu allerlei beslissingen gaat nemen, waar je later van zegt van ja, daar hadden we nu juist investeringen voor nodig. En we weten inderdaad ook nog niet wat de huidige teruggang gaat betekenen in de inkomstenkant. Dus ik denk wel een terecht punt wat u zegt, dat we daar altijd kritisch naar moeten kijken, en ook goed om dat met elkaar te doen. Maar ik zou zeggen: laten we eerst even de renovatie afwachten en dan weten we ook tegelijkertijd wat de, nou ja, tijdelijke en mogelijk langdurige impact is van de terugval door COVID en op basis daarvan weer het gesprek met elkaar voeren.

De heer De Looze: Voorzitter, nog één vraag dan. Wethouder, Maarten, weet je ook of ze het ook echt gaan doen zeg maar? Gaan ze ook echt een nieuwe begroting maken eind dit jaar, gaan ze dat ook volgen, het advies, of heb je daar al contact over gehad?

De heer Burggraaf: Of er een nieuwe begroting wordt vastgesteld voor de Kiltunnel?

De heer De Looze: Ja, omdat we nu geen zienswijze indienen, maar eigenlijk adviseren van joh, je kan het beter updaten en eind van het jaar ...

De heer Burggraaf: Ja, zo zie ik hem eerlijk gezegd zelf niet. Ik zie hem zelf meer als het feit dat je nu een begroting vaststelt en dat je eind van het jaar nog eens een keer, en dat is, vind ik, het goede onderdeel van deze zienswijze vooral, die zegt van ja, we staan nog wel steeds ook garant voor die tunnel. Dus vanuit dat perspectief willen we gewoon graag in het derde kwartaal wel inzicht hebben in nou ja, hoe het dan loopt en of er een kans bestaat dat er een aanspraak gedaan moet worden op de garantstelling. Dus in dat kader zie ik die opmerking vooral, en niet zozeer als dat we nu geen begroting vaststellen.

De heer De Looze: Oké, helder. Dankjewel.

De voorzitter: Iemand anders nog een opmerking dan wel vraag? De wethouder is nu nog aanwezig. Ik zie verder geen opmerkingen in de chat verschijnen, dus dan kunnen we deze, de Kiltunnel, ook als afgehandeld beschouwen. Komen we bij de Biesbosch.

Nou, we hebben hier al regelmatig over gesproken. En is er een fractie die hier graag het woord over wil wensen? Ik weet niet of misschien de wethouder Stam inmiddels is aangeschoven? Want anders zal de griffier de opmerkingen noteren en aan hem doorgeven, zodat hij in een later stadium daar antwoord op kan geven. Ik kijk even naar de griffier. Nee hè? Nee, de heer Stam zit nog bij een andere commissie. Oké, dan zullen we die schriftelijk moeten doorgeven. We hebben wel al eerder afgesproken dat we later dit jaar nog zullen spreken over de nieuwe samenwerkingsstructuur in de Biesbosch en de invlechting van de Biesbosch in onze organisatie. De heer Wisker, mag ik u het woord geven.

De heer Wisker: Ja, voorzitter, dank. Ik neem aan dat dit nu als een vraag wordt doorgeleid naar de heer Stam?

De voorzitter: Zeker.

De heer Wisker: Dank u wel. Ik lees in de stukken dat eind van dit jaar een vergunning voor de exploitatie van het horecagedeelte in de Biesbosch afloopt. En mijn vraag was: stopt die hiermee? Of wat gaat er dan mee gebeuren? Stopt de huidige exploitant? Komt er een andere? Stopt het helemaal? Dat was de vraag.

De voorzitter: Oké, dank u. Hij wordt doorgegeven.

De heer Wisker: Dankjewel.

De voorzitter: Iemand anders nog? Of mag ik dan concluderen dat iedereen wacht op later dit jaar een totale bespreking? Daar ga ik dan maar van uit. De vraag van de heer Wisker wordt doorgegeven aan de heer Stam en u kunt het antwoord tegemoet zien. En dan zijn we meteen gekomen aan, ja, het einde van het bespreken van de gemeenschappelijke regelingen, de zienswijzen daarvan. En dan kan ik ... ja, DG&J wachten we even de uitkomst van de bespreking op de commissie Sociaal. De andere zienswijzen zijn in feite, als ik dat even zo snel zag, geen directe opmerkingen over gekomen, als wel algemene opmerkingen. En daar heeft u ook een antwoord op gekregen. De heer Merx die bijvoorbeeld aangaf: ja, het is allemaal leuk dat we iedere keer zeggen van daar moet op gelet worden en daar, ieder jaar lijkt het weer hetzelfde. Volgens de wethouder wordt er wel degelijk rekening mee gehouden. Dus voor de raadsleden weer werk om te kijken of dit ook daadwerkelijk gebeurt. En anders komen we de volgende keer weer wel met zienswijzes. Gaan we over naar agendapunt 7, maar voordat we daar naar overgaan, wil ik voorstellen om twee minuten pauze te houden. Of is er iemand die misschien vijf minuten pauze wil? Is twee minuten voldoende? Volgens mij is iedereen in slaap gevallen, want ik zie helemaal geen reacties op wat ik vraag. Vijf minuten. Prima. Oké, twee personen is voldoende. Vijf minuten pauze. Het is nu 20:43, dus zeggen we tien voor negen gaan we weer verder. Het zijn er dus zeven.

De voorzitter: Goed, als het goed is, is het nu tien voor negen, in plaats van twee, vijf, hebben we zeven minuten pauze gehad. Ik wil eerst nog even iets toevoegen. Ik heb net wel een conclusie getrokken dat we afwachten van de bespreking, de gemeenschappelijke regeling Dienst Gezondheid & Jeugd op de commissie Sociaal. Ik

had geconcludeerd dat de andere gemeenschappelijke regelingen geen zienswijzen hadden. Ik heb niet gezegd dat dit stuk dus verder als hamerstuk naar de raad kan. Als iemand daar nog iets wil opmerken van nee, het moet toch, ik kan het me niet voorstellen, dan wil ik ook die conclusie trekken dat dit stuk dus als hamerstuk naar de raad gaat.

7. Stand van zake Opgave 'Ondernemende stad'

De voorzitter: Komen we bij agendapunt 7. Ik heb gevraagd of de heer Burggraaf nog een inleiding wil geven bij de stand van zaken opgave 'Ondernemende stad'. Hij heeft daar niet op gereageerd. Misschien dat hij na afloop nog iets wil zeggen.

De heer Burggraaf: Excuus, ja. Ik kan wel even kort een introductie geven, voorzitter. Ik had het niet gezien. In de chat had u dat gedaan.

De voorzitter: Oké, ga uw gang.

De heer Burggraaf: Ja, dank u wel. Ja, dit is nu de tweede bijeenkomst, tenminste de tweede keer dat we nu in de commissie Bestuur en Middelen een update geven over de stand van zaken in de aanpak van de opgave 'Ondernemende stad'. De vorige keer is de presentatie door Henk Werlemann gegeven en dan ging het vooral over de aanpak op de klantreizen, dus op de doelstelling voor de top vijf MKB, de verbetering van de dienstverlening. En dit keer vooral zullen we inzoomen op de nog wat bredere scope van de economische opgave die we natuurlijk in regioverband doen, dus wel vanuit iedere gemeente, vanuit lokale verantwoordelijkheid. Maar vanuit mijn rol als trekker van de werkgroep van de Drechtstedeneconomiewethouders, trekken we zeker ook gezamenlijk op in die economische opgave. Want ja, vandaag mocht ik de eerste paal, nou ja, slaan, niet persoonlijk, maar in ieder geval het ceremoniële deel doen van de landing van Crocs op DistriPark, een bedrijf die in Dordrecht komt, waar van de driehonderd banen die daar zullen komen ook absoluut ook mensen tussen zullen zitten die in Alblasserdam of Papendrecht, kortom, in de Drechtsteden zullen wonen. Dus heel veel van de opgaves is ook gewoon over de gemeentegrenzen heen. En daar hebben we een gecoördineerde aanpak samen. Daar is ook een Ecorus-evaluatie over geweest. Die is ook een keer bij uw raad al langs geweest, en geen zienswijze op ingediend. En deze sessie, presentatie die zo meteen door Niek de Wit zal worden gegeven, die is opgavemanager hier lokaal in Dordrecht op economie, maar dat doet hij ook voor de hele regio. Die zal ons even meenemen in dat bredere plaatje en hoe die aanpak ervoor staat. Dus Niek, aan jou het woord.

De heer De Wit: Ja, dankjewel, Maarten. Ik denk dat ik zo te zien ben. Even de testvraag, of het goed is ingezoomd. Ik heb even een aantal ...

De heer Burggraaf: Je bent wel voornamelijk, zeg maar het bovenste deel van je hoofd is zichtbaar. Tenminste, voor mij.

De heer De Wit: Zo beter? Ik hoor mevrouw Kruger nog iets ... of ja, niks zeggen, maar er wordt wel gesproken. Ik heb hier nog wel even een aantal plaatjes die ik wil laten zien, dus ik ga even kijken met delen. Even kijken. Is hij zo te zien voor iedereen?

De heer Burggraaf: Ja, ik zie hem goed. Ik denk dat dan de rest hem ook ziet.

De heer De Wit: Nou, nogmaals even voor diegenen die mij niet kennen. Mijn naam is inderdaad Niek de Wit, opgavemanager Ondernemende stad. Nou, één van de acht opgaven die vanuit dit college deze periode prioriteit heeft. En inderdaad, zoals Maarten Burggraaf dat al even aangaf, doet hij dat niet alleen lokaal, maar ook regionaal, ook omdat je ziet dat eigenlijk beide opgaven, zeker vanuit de regionale groeiagenda, zwaar op elkaar ingrijpen. Vorige keer is inderdaad al even stilgestaan bij de aanpak op de MKB-dienstverlening, de ambitie uit het coalitieakkoord tot de top vijf. Daar is toen vooral een toelichting gegeven door Henk Werlemann inderdaad op de customer journeys, zoals die op dit moment worden uitgewerkt voor een aantal vergunningaanvragen. En ik pak inderdaad in deze presentatie even het brede spectrum. Ik pak gelijk even de kernopgaven, als je die zou mogen uitsplitsen voor de Ondernemende stad. Dan gaat het vooral ook om de vierduizendbanenambitie. Ik herinner mij dat we die anderhalf jaar geleden ook met een aantal ondernemers hebben toegelicht. Die vierduizend banen hebben wij aan het begin van deze bestuursperiode ook zo concreet mogelijk gemaakt naar de verschillende locaties waar we die banen denken te behalen en tegelijkertijd ook naar de sectoren. Daar kom ik later nog even op terug. Nou, de top vijf dienstverlening zal toch nog even aan de orde komen. En eigenlijk ook de laatste ambitie, die zeker ook deze periode echt wel nieuw is, is als we ook kijken naar de opleidingskwalificaties van de beroepsbevolking en de vraag vanuit het bedrijfsleven, hoe we die zeg maar beter op elkaar kunnen aansluiten. Dus deze drie zal ik afzonderlijk even behandelen. Daarboven heb ik trouwens nog een plaatje erbij gedaan van het PBL, Planbureau voor de Leefomgeving. En dat geeft eigenlijk al een aardig beeld als het gaat om stedelijke economie, regionale economie en agglomeratiekracht, eigenlijk wat acht raderen zijn die je eigenlijk als stad goed op orde moet hebben. Dus van leefomgeving en woonklimaat tot en met zeg maar stimulerend ondernemerschap vanuit de overheid, tot en met een stevige kennisinfrastructuur. Al die raderen die werken op elkaar in en die moeten echt op orde zijn. O, dan klik ik hem per ongeluk weg. Dan pak ik hem weer. Vertrekpunten, zoals gezegd, 2018, begin van de bestuursperiode, vierduizend banen in vier jaar tijd. We hebben toen ook heel concreet aangegeven: nou, we verwachten vooral Dordtse Kil IV, het DistriPark. Daar denken we nu inderdaad met de uitgifte 1400 banen te resulteren.

De heer Burggraaf: Niek.

De heer De Wit: Ja.

De heer Burggraaf: Ik zie geen presentatie in beeld nu, dus ik weet niet of dat wel de bedoeling is.

De heer De Wit: Ik klik hem even iets weg. Gewoon nog een keer. Is hij er weer?

De voorzitter: Nee, er is nog geen beeld van de presentatie.

De heer De Wit: Nou, dan nog een keer proberen. Even kijken of we hem weer tevoorschijn kunnen toveren.

De heer Burggraaf: Yes, volgens mij gaat hij nu komen, of niet?

De heer De Wit: Ja, is hij er weer?

De voorzitter: Ja.

De heer De Wit: Nou, daar was ik even. Dus vertrekpunt, nogmaals, banenperspectief 2018. Daarin precies aangegeven: waar verwachten wij nu de banengroei? Met name uiteraard Dordtse Kil IV, het DistriPark. Nou, Maarten refereerde er al aan. Vandaag de eerste paal wat betreft die eerste uitgifte met Crocs, een ontwikkeling die minimaal 250 arbeidsplaatsen met zich mee moet nemen, met volgend jaar ook dat het bedrijf al operationeel moet zijn. Dordtse Kil I tot en met III, Kil III nog een aantal kavels, percelen beschikbaar, inmiddels ook al door een aantal bedrijven in de afgelopen jaren ingevuld, onder meer met de vestiging van Boon uit de regio, een groothandel in voedsel. Dordrecht Inland Seaport, het zeehavengebied. Daar zijn nog een aantal uitgeefbare kavels op dit moment. Uiteraard de uitgifte, vooral ook bij het havenbedrijf Rotterdam. Daar zetten we niet zozeer in op nog meer vergroting van banen, maar vooral ook van behoud en vooral ook van clusterversterkende activiteiten, verbonden aan de zeehaven. De binnenstad, schil, ligt ook nog uiteraard een banenontwikkeling, met name in de binnenstad, de historische binnenstad. Niet zozeer in de retailontwikkeling, maar vooral kijkend naar zeg maar de sterke groei die we tot de coronacrisis in ieder geval hebben meegemaakt in de horecaontwikkeling. Businesspark Amstelveen, met niet alleen uitbreidingen van Van der Valk, maar ook een aantal uitgiftes. Nou, BESIX is onder meer denk ik dat u het heeft gezien, is erbij gekomen, een internationaal aannemersbedrijf met een mooie vestiging. En er liggen nog een aantal andere in het verschiet. De campusontwikkeling Leerpark en Gezondheidspark. U heeft begin 2018 ook een startnotitie op de doorontwikkeling van het Leerpark vastgesteld met onder meer ook de toevoeging van hoger onderwijs, zo mogelijk ook de komst van een spoorweghalte en ook een grote productie in start-up-faciliteit. En tot slot zeg maar ook de verzorgende economie, die vooral ook samenhangt met de groei, zo mogelijk ook in de bouw en in de woningbouwopgave. Wat uiteraard natuurlijk ook altijd een stuk verzorgende economie meeneemt, waar je moet denken aan de zorgsector hè, ook een stukje vergrijzing. Tegelijkertijd ook de groei van het dagelijks aanbod. Dan moet u concreet denken bijvoorbeeld aan de uitbreiding van Sterrenburg met onder meer de Jumbovergroting. Nou, dat alles kan alleen op het moment dat er een stevige basis ligt in het verzorgingspotentieel. Daarnaast hebben we ook aangegeven in diezelfde startnotitie, op een gegeven ogenblik raakt zeg maar de green fields, zoals wij dat altijd maar zeggen, op, dus de uitgeefbare terreinen, en moet je ook vooral gaan kijken van hoe je de bestaande werklocaties zo optimaal mogelijk kan benutten. Daarvoor hebben we toen al een aantal schuifoperaties benoemd, waar ondermeer het bedrijf Dolderman, gespecialiseerd in het onderhoud en de bouw van binnenvaartschepen, zoals u ook allemaal weet op dit moment nog gevestigd in de Binnen Kalkhaven, daar klemlopend in

de fysieke groei van het bedrijf, maar zeker ook in de milieuruimte en op dit moment druk bezig met de verplaatsing naar de Tweede Merwedehaven, de kop zeg maar, het voormalige PON-terrein. Vooral die schuifoperaties doen we in samenspraak met de ROM-D, ik noem het altijd maar even een soort publieke ontwikkelingsorganisatie waar we als Dordrecht ook aandeelhouder van zijn, met ook de beschikking over eigen werkkapitaal. En een ander goed voorbeeld waar u recent ook, in ieder geval iets meer recent, van op de hoogte bent gesteld, is de doorschuif van het papier- en plasticrecyclingbedrijf Peute, gevestigd aan de Baanhoekweg, met een behoorlijke weg op de weginfrastructuur. En met de doorschuif naar het voormalig Nedstaal-terrein naast de BCTN containeroverslag. Die laatste, moet ik er echt wel bij benoemen, dat zijn complexe en langjarige projecten. Het gaat vaak om grondverwerving, het gaat vaak om inpassing in bestemmingsplannen, milieuzoneringen, et cetera. Het is wel een belangrijke opgave, maar je kan er iets minder makkelijk snel in opereren. Nou, nu is het allemaal heel aardig hè, van 1400 banen. En dat hebben we ook heel concreet gemaakt in die zin dat we voor bijvoorbeeld Dordtse Kil IV hebben gezegd: ja, als we streven naar 1400 banen, dan betekent dat ook iets in onze uitgiftecriteria. We noemen dat hier maar even een balanced scorekaart, ik heb hem er nog maar even een keer bij gezet. Die hebben we destijds ook bij het banenperspectief laten vaststellen. En eigenlijk is dit zeg maar de ladder waarlangs we acquisities, beleggers, eindgebruikers, hebben gelegd en op basis waarvan door de mensen uit Dordt Onderneemt, de collega's Bert ten Veen en Marijn Wegman, ook heel gericht acquisitie is gevoerd en daar ook een scoring op los is gelaten, waaruit dus ook blijkt dat Crocs op heel veel punten gewoon hoog scoort, en zeker op basis van het banenperspectief. Dan even de gelaagde aanpak in promotie en acquisitie. Vanuit de gebieden doen we veel zelf. Dus ik noemde al even het DistriPark. Daar zit echt wel de koude acquisitie, dus het actief benaderen van eindgebruikers en beleggers, zit in de kern bij Dordt Onderneemt, daarvoor dus twee vrijgestelde acquireurs. Maar dat doen zij niet alleen. Dat doen zij dus ook in samenspraak met bijvoorbeeld Deal, die zich ook laten zien, die de regio laten zien, ook op logistieke beurzen aangeven wat we te bieden hebben en als het ware ook als een soort toeleider voor de Drechtsteden opereren. Dat doen ze vooral zeg maar voor de benoemde speerpuntsectoren. En dan moet u denken aan de maritieme maakindustrie, en nogmaals, ook de logistiek. Daarboven hangt een samenwerking vanuit Deal, samen met Rotterdam en de aldaar gevestigde acquisitieorganisatie Rotterdam Partners, maar ook met de brancheorganisaties voor de maritieme industrie, zoals de NMT en InnovationQuarter, onze eigen vleugel, waarbij het met name gaat om het laten zien van het volledige scala aan maritieme bedrijvigheid die wij Rotterdam, Drechtsteden, maar zeker ook een stukje naar Gorinchem toe, hier hebben. En dat doen wij allemaal onder de vlag van Rotterdam, Maritime capital of Europe, waarbij Deal de verantwoordelijkheid heeft om de volledige internationale beursorganisatie te pakken. Dat betekent ook dat wij ons samen met InnovationQuarter en Rotterdam Partners en dus de brancheorganisaties als NMT ook gezamenlijk tonen met een beursstand, et cetera. Dat maakt het dus ook mogelijk dat we efficiënter om kunnen gaan met middelen. En nou ja, het heeft weinig zin om daar bijvoorbeeld alleen als Deal te staan. Nee, dat kan je alleen denk ik ook als complete cluster en met verschillende organisaties die daarachter zitten. Daarboven, nogmaals, voor heel Zuid-Holland ligt de acquisitietaak en promotie bij IQ. En daarboven zou je zelfs kunnen zeggen, als het gaat

om de acquisitie voor de BV Nederland, zit dat bij het NFIA. Als je nou even kijkt, wat houdt het dus allemaal in? Wat gebeurt er nou? Koude en warme acquisitie. Het moge duidelijk zijn, koude acquisitie, dus echt het direct zelf aanwerven van bedrijven, de warme acquisitie, iets meer de bestaande bedrijven, bestaande vragen die als het ware op je afkomen en die zo goed mogelijk zien te faciliteren. Daarnaast hanteren we ook vanuit Dordt Onderneemt eigenlijk een beetje een one-stop-shopbeleid. Dat betekent dat op het moment dat men in aanraking komt met de gemeente Dordrecht en wij willen dat bedrijf vestigen, dan wordt de betreffende ondernemer ook door de organisatie meegenomen, daar waar het gaat om de bestemmingsplantechnische zaken, daar waar het gaat om bijvoorbeeld parkeervraagstukken, et cetera, om daarmee de ondernemer zo goed mogelijk van dienst te zijn en daarmee uiteindelijk ook te kiezen voor de beste locatie voor het bedrijf, en ook passend in het profiel wat wij voor het terrein voor ogen hebben. En dat laatste is vooral ook de marketing en promotie. Nou, u kent langs de A16 bijvoorbeeld voor Kil IV, nou ja, ziet u ook dat bord hè, DistriPark. We staan ook in die zin in de belangrijkste bladen. En Deal draagt dat voor ons ook uit op de daarvoor relevante beurzen, en zeker ook als het gaat om de verschillende digitale portals en nieuwsbrieven. Die worden steeds belangrijker in die zin. Rechts nog even een plaatje van bijvoorbeeld de activiteiten die Deal voor de Drechtsteden gezamenlijk, dus de afzonderlijke zeven gemeenten, heeft opgepakt. Nou, het aantal bezoeken aan events, et cetera, et cetera, en de digitale media, noem maar op. Nou, wat levert dat op? Hier even een kleine greep.

De voorzitter: Mijnheer De Wit, mag ik heel eventjes interrumpen? Want de heer Polat wilde een vraag stellen.

De heer De Wit: Ja, dat is goed.

De heer Polat: Dank, voorzitter. Ja, ik was heel erg geïnteresseerd naar de contacten met [...]. Je zegt dat er partijen bij jullie hebben aangeklopt. Hoeveel partijen zijn dat en wat is het resultaat ervan? Kun je me daar wat meer over vertellen?

De heer De Wit: Ik kan zeg maar in de doorverwijzing ... ja, ik kan dadelijk denk ik nog wel even een aantal plaatjes laten zien. Die moet ik er dan even apart bij pakken, waarbij een aantal resultaten zeg maar ook van Deal worden geschetst. Dus ik kan hem misschien even na afloop van de presentatie ... Is dat het makkelijkste?

De voorzitter: Ik denk dat dat prima is, ja.

De heer De Wit: Oké. Nou, dan hier even een scala van beelden van het afgelopen jaar. Ik denk voor u allemaal ook best wel herkenbaar. Het gaat bijvoorbeeld ook om de begeleiding van een KFC, het Achterom, maar ook om bijvoorbeeld de Travel Store in de Waalse kerk en een plaatje hieronder in het midden, bijvoorbeeld van RAC, Jaguar, met de actieve gronduitgifte vanuit de gemeente Dordrecht op de voormalige [?]-locatie. Het zijn allemaal zaken waar we op de een of andere manier direct bij betrokken zijn, dan wel door actieve acquisitie, dan wel door het bestemmingsplantechnisch mogelijk te maken, dan wel door exploitatievergunningen te leveren. Maar neem ook even aan de linkerkant bijvoorbeeld het plaatje van een speedboot, een prototypemodel van

Edorado, gevestigd in één van de tijdelijke halletjes op het Leerpark, tegenover de Duurzaamheidsfabriek. Of een start-up, links onderin, High eye genaamd, gevestigd inmiddels op Dordtse Kil, wat zich ontwikkelt in drones. Dus we proberen eigenlijk het complete spectrum daarin te pakken en dan ook heel goed kijkend van ja, welk bedrijf hoort nou waar? Nou ja, ook kijkend naar zicht, ook kijkend naar zeg maar versterkt het dan een locatie? Dus de nieuwe jonge bedrijven proberen we zoveel mogelijk te binden op het Leerpark, nu even tijdelijk in tijdelijke halletjes vooruitlopend op het uiteindelijk grootschalige productiemilieu, in aanvulling ook op de Duurzaamheidsfabriek. Als we al die beelden bij elkaar pakken, rechts bovenin nog een plaatje van Boon en rechts onderin overigens ook nog een plaatje van meubelfabrikant De Bommel, die ervoor gekozen heeft om een logistiek industrieel centrum op Dordtse Kil III te vestigen. Nou, en dit alles bij elkaar levert denk ik in schatting zeshonderd arbeidsplaatsen bij elkaar op. Dus ik denk best mooie resultaten in de volle breedte van de economie. Wij hebben ...

De voorzitter: Voordat u verdergaat, mevrouw Van den Bergh, PvdA, heeft nog een vraag.

Mevrouw Van den Bergh: Ja, ik had even een vraag nog over die acquisitie. Want ik vind het allemaal heel goed klinken, goede presentatie, maar wat ik me afvraag en wat ik belangrijk vind, of wat wij belangrijk vinden: wat, want dat zult u ongetwijfeld weten na zoveel jaar daarin werken, wat is nou specifiek aantrekkelijk vanuit Dordrecht, waardoor bedrijven komen? Kun je een top drie aangeven wat voor bedrijven juist aantrekkelijk is? Want jullie weten precies waar je op moet acquisitie plegen, hoe je het moet benaderen, wat je naar voren moet brengen. Wat is de sterke punten, wat merk je concreet in de praktijk?

De heer De Wit: Nou, dat hangt even af van de doelgroep waar je op mikt. Onze acquireurs kunnen dat denk ik exact duiden, maar ik denk dat vooral, en dat is wel een verschuiving, waar het voorheen in ieder geval ging om vierkante meters, beschikbaarheid van grond, uiteraard is dat nog steeds wel een asset, de Randstad geraakt steeds voller. Maar ik denk dat zeg maar potentiële beroepsbevolking heel belangrijk is geworden. Logistieke bedrijven kijken toch vooral: zijn er voldoende handjes beschikbaar? En dan moet u niet denken op een afstand van dertig kilometer, maar zoals dat soms ook weleens gezegd, op scooterafstand, dus dichtbij, dichtbij de bevolkingsconcentratie waar de handjes zitten. Ik denk dat dat een hele belangrijke is. Ik denk, als je kijkt naar het maritiem cluster, kijkt men vooral van welke bedrijven zitten er al hè? Dus echt vanuit de clusterversterkende activiteiten. Er is een heel hecht netwerk van MKB, met vaak ook gedomineerd door een aantal leader firms hè. Neem een Oceanco in Alblasterdam, daar zit heel veel werkgelegenheid omheen. Ik noemde even net een Dolderman in het kader van de schuifoperatie, maar dat zijn allemaal bedrijven die ook op de een of andere manier toeleveren. Dus daar kijkt men ook hè, de nabijheid zeg maar van dat type bedrijven. Ja, als we kijken naar de binnenstadseconomie, ja, er wordt vooral bijvoorbeeld gekeken van nou, hoeveel traffic is er in bepaalde gebieden, dus hoeveel omzet kan ik in potentie realiseren? Maar men kijkt natuurlijk ook naar andere winkels, naar hoeveel omzet is in de afgelopen jaren

gedraaid en kan ik dat naar de toekomst toe ook waarmaken hè? Dus dat zijn ook wel harde cijfers waar men naar kijkt: is er voldoende verzorgingspositie, is er voldoende koopkracht in de stad? Dus ik denk dat het heel erg afhangt van het type sector, maar zeker, eigenlijk als rode draad wel, en dat is echt wel iets, nou ja, toch wel een structurele verandering, is gekwalificeerd opleidingsaanbod, op eigenlijk alle niveaus, van vmbo, maar met name ook op mbo-4-niveau, tot aan hbo-niveau, ja, is er voldoende aanwezig, is er voldoende zeg maar human capital? En daarom zie je eigenlijk ook wel in de laatste jaren dat die agenda hè, die was een aantal jaren geleden vooral heel erg op een gegeven ogenblik geënt, zeker na de bankencrisis, op de beschikbaarheid van innovatiekapitaal en groeikapitaal. Nou, er zijn diverse fondsen voor gekomen, met name op Zuid-Holland-niveau. Maar de laatste jaren is met name ook die humancapitalagenda heel erg belangrijk geworden en ook nou ja, de beschikbaarheid van vraaggericht, vanuit het bedrijfsleven vormgegeven onderwijsaanbod. Is dat hopelijk een beetje antwoord op uw vraag?

Mevrouw Van den Bergh: Ja, op dit moment wel. Straks kom ik nog terug met andere vragen.

De heer De Wit: Oké, helemaal goed. Hier nog even de factsheet. Die hebben wij volgens mij ook al een keer via een raadsinformatiebrief aan u laten zien. We pogen in ieder geval om elk jaar ook de stand van zaken weer te geven hoeveel banen dat we hebben gerealiseerd. Nou, we proberen dat dan ook even uit te filteren op basis van wat we dan weten van die bedrijven, van in welk opleidingsniveau biedt men de banen aan? Nou, dat zal u denk ik niet vreemd klinken dat het belangrijkste deel toch nog steeds echt wel in het middenopleidingsniveau zit hè, dus in het goedgeschoold mbo-opleidingsniveau. Hier nog even het beeld van waar landen die banen dan? Nou, voor een belangrijk deel, zoals u hier ook ziet, in de logistiek. Kijkend even naar de vestigingen die we op Dordtse Kil III hebben aangetrokken. En daarnaast, nou, ziet u ook gelijk van als we dan ongeveer uitkristalliseren van op welke plekken is dat dan, dan zal het u ook niet vreemd zijn dat voor een groot deel op de WDO'ers hè, dus de verzameling van onze best verkregen bedrijventerreinen, de binnenstad uiteindelijk ook met horeca en dat tikt vaak stevig aan. En dan heb ik het niet over fulltime fte's, maar gewoon over banen. Maar zeker ook in de binnenstad gaat het vaak hard. Nou, dit blijf ik niet lang bij stilstaan. Pak ik even de volgende ambitie, dus de tweede pijler. We streven om toe te werken naar die top vijf positie. We hebben ruim een jaar geleden door Lexnova, een landelijk onderzoeksbureau, in opdracht van MKB Nederland een scan laten maken en kijken op welke positie dat we stonden. Even uit mijn hoofd gezegd stonden wij er in de provincie Zuid-Holland op de 27^e plek op. En dat was op basis van een enquête die we breed hebben uitgezet, maar die door een relatief kleine groep is teruggestuurd. Maar daar kwamen wel een aantal punten uit, die staan links nog even opgesomd. Nou, daar heeft Henk Werlemann vorige keer ook al iets over gezegd. En we proberen daar nu heel concreet mee aan de slag te gaan. Dus nogmaals, door die customer journeys, maar ook vorig jaar voor de eerste keer tijdens de landelijke week van het MKB, door een eigen Dordtse MKB Dag te organiseren. Ongeveer 150 ondernemers op af gekomen. Het eerste themajaar was ondernemen is topsport, met allerlei themasessies, workshops, noem maar op. Zeer goed ontvangen en dat willen we

zeker ook blijven uitstralen en blijven doen. Dus elk jaar komt, wat ons betreft, dit terug. Dit jaar moeten we even kijken hoe het er nou met de corona-impact een vervolg zal krijgen. Maar ook een ander idee is, waar we nu concreet met ondernemers aan werken, bijvoorbeeld een platform, zie het maar als een soort lokaal Marktplaats, waar bedrijven hun opdrachten kunnen uitzetten en een paar zeg maar lokale bedrijven, zzp'ers, wat kleinere bedrijfjes, op kunnen reageren. Daarmee ook echt zeg maar de omzet, verdien capaciteit zoveel mogelijk op het eiland van Dordrecht te houden. Pak ik even gelijk de volgende kavel. We verzinnen dat overigens allemaal niet alleen. Het leuke is dat we eigenlijk vanaf het begin af aan bij het verder vormgeven van ons programma vanuit het bestuursakkoord werken met een vast panel, met eigenlijk een dwarsdoorsnede van ondernemers, van het MKB Dordrecht. Daar zit een aantal retailers bij, daar zit een aantal innovatieve start-ups bij, er zit een zorgpartij uit de zorg, thuiszorg, bij, nou, ook nog iemand uit de autobranche. En eigenlijk zien wij hen eigenlijk als een soort vast panel waarbij we, nou ja, ook hen vragen om met ons vooral ook vinger aan de pols te houden: hoe staan we ervoor, wat zijn nou aandachtspunten waar we beter aan moeten werken? Maar ook op het moment bijvoorbeeld dat de N3 er door groot onderhoud uitgaat, nou, hoe kijkt men daar tegenaan? Kunnen we de promotie, communicatie beter oppakken? Dus we zien dat echt als een soort thermometer voor onszelf. En het is voor ons ook een goede toetsgroep. Dus ook een initiatief als bijvoorbeeld die ik net noemde, met het lokaal aanbesteden, proberen we daar ook eerst even te laten landen. Daarnaast organiseren we lokaal en regionaal behoorlijk wat themabijeenkomsten. Ik denk dat het ook eigenlijk wel een beetje eigen is aan economie om veel in contact te staan met de doelgroep. We hebben zo vorig jaar bijvoorbeeld een flinke bijeenkomst georganiseerd met alle B&B's- en hotelexploitanten in Dordrecht over de toeristische ontwikkeling van de stad, samen met Dordrecht Marketing en alle partijen die daar een rol in spelen. Nou, daar komen dan aanknopingspunten uit die wij ook dan samen met Dordrecht Marketing extra oppakken. Maar ook bijvoorbeeld tafels rond circulaire economie. Dat doen we allemaal dan goed onderbouwd, dus we proberen dat goed voor te bereiden en ook bijvoorbeeld zeg maar grondstoffenstromen in beeld te brengen hè, waar kan je zeg maar grondstoffen hernieuwen om die te gebruiken? Nou, daar komen dan bijvoorbeeld op dit moment tafels uit rond de beton en bouw hè, dus hoe kan je betongranulaat hè, wat uit grootschalige transformatie naar voren komt op dit moment zeg maar, opnieuw inzetten? Nou, dat doen we dan bijvoorbeeld met een aantal ingenieursbureaus uit de stad, maar ook met een Julianahaven en met Struyk Verwo, die doen er allemaal in mee. Thema's rond duurzame mobiliteit, nou, de MKB Dag noemde ik net al, maar ook bijvoorbeeld rond de vorming van de Dordrecht Academy worden er regionaal sectortafels georganiseerd hè, dus per sector: waar ligt jullie opleidingsbehoefte, hoe kunnen we daarin voorzien op mbo-niveau, hbo-niveau. We organiseren regionaal al een aantal jaar het evenement Dare 2 Cross, een heel aardig concept, waarbij verschillende sectoren elkaar ontmoeten en proberen casusgericht te werken aan innovatieve oplossingen. Dus nou, we laten bijvoorbeeld iemand uit de retail meekijken met iemand uit de zorg en kijken hoe je van elkaar kan leren. Dat is eigenlijk een jaar door programma. Nou ja, en in de Duurzaamheidsfabriek proberen we wat betreft innovatiethema's ook zoveel mogelijk te programmeren. Dus dat begint goed op gang te komen. En dan eigenlijk het laatste thema.

De voorzitter: Mijnheer De Wit, mag ik nog eventjes ... Want ik zie twee opmerkingen. Mijnheer Merx, u wilde een opmerking maken. Gaat uw gang.

De heer Merx: Ja, voorzitter, dat was nog de vorige sheet. Zou die nog heel even terug kunnen? Ja, kijk eens. Allerlei themabijeenkomsten waar u het zojuist over had hè, waar u ook zei: nou, er komen verschillende doelgroepen en dergelijke aan tafel. In hoeverre wordt daar bijvoorbeeld ook de culturele sector bij getrokken, waar toch ook een hoop creativiteit zit en ondernemingsgeest?

De heer De Wit: Op dit moment moet ik u eerlijk bekennen, in het afgelopen jaar, maar dan kijk ik ook even naar Maarten, hebben we dat nog niet gedaan.

De heer Merx: Staat dat wel op het programma?

De heer De Wit: Nou ja, op dit moment nog niet, maar dat zouden we zeker kunnen doen.

De heer Burggraaf: Ja, wat op zich natuurlijk wel aardig is, Niek, is dat we de MKB Dag nu gepland hebben in Kunstmin, Ondernemen is een kunst, waar we juist heel sterk op dat culturele programma ook inhaken. En de 078 Werk in Uitvoering is een plan die we al hadden, maar die eigenlijk vooral vleugels heeft gekregen doordat we daar met Tjarco van Raalte in gesprek zijn gegaan, die komt ook vanuit die hoek. Dus ja, dat is absoluut ook een sector die we niet uit het oog verliezen, en de kruisbestuiving tussen de twee.

De heer Merx: Oké.

De heer De Wit: Het zou op zich een mooi idee kunnen zijn, bijvoorbeeld ja, een Dare 2 Cross: laat de cultuursector zeg maar eens even met, nou ja, de harde economie, die confrontatie plaatsvinden en kijken of nieuwe inzichten vanuit verschillende zijdes zeg maar ... Want daar moet toch, volgens nou ja, de theorie et cetera, vooral de innovatie plaatsvinden. Het zou best een interessant idee kunnen zijn, ja.

De heer Merx: Ja, te meer ook omdat er toch ook de culturele sector 3,8 procent bijdraagt aan ons Bruto Nationaal Product en groter is dan sommige andere sectoren, die jullie wel veel aandacht geven. En bovendien ook omdat dat toch, en dan heb ik het niet over iedereen en alles, maar als je daar een beetje slim naar kijkt, en de naam die de wethouder net noemt, die zat mij ook in de hersenpan, om het zo maar te zeggen, ja, dat zijn toch wel mensen die op een hele andere manier ook naar oplossingen kijken. En misschien is dat interessant ook in het kader van de kruisbestuiving.

De heer De Wit: Een Jasper Damsteegt bijvoorbeeld hè, zit ook overigens in de Economic Board van de Drechtsteden, dus die komt daar gelijk in terug.

De heer Merx: Ja, die bedoelde ik nou net niet. Ik bedoelde meer degenen die, ook met veel respect hoor, voor Jasper, maar daar gaat het helemaal niet om, maar ik bedoel ook de jonge creatieve ondernemers, Tjarco, zoals die zojuist ook is aangehaald, dat zijn natuurlijk ook mensen waar je, nou ja, best interessant om eens een keer aan tafel te

hebben. Niet dat zij met de oplossing komen, maar met elkaar kun je misschien een hele hoop bereiken.

De heer De Wit: Helder, nemen we mee. Dit is dus niet een vast lijstje. We proberen elk jaar eigenlijk wel een aantal thema's eruit te pikken die op dat moment ook actueel zijn. Dus dat blijft gewoon eigenlijk roulerend.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer De Wit. Dan heb ik nog iemand, mijnheer Polat wilde nog iets zeggen.

De heer Polat: Ja, dank, voorzitter. Nou, ik had eigenlijk een vraag. Al die themabijeenkomsten, leiden die bijvoorbeeld tot een lokale roadmap voor die sectoren, zodat we die in ieder geval als een soort leidraad hebben voor de toekomst en dat aan de stad kunnen voorleggen?

De heer De Wit: Nou, eigenlijk zie je een aantal inderdaad roadmaps rond innovatie ontstaan. Die zijn we op dit moment ook verder aan het concretiseren in het kader van de Regio Deal, dus dat is niet alleen Dordt, maar dat is eigenlijk het regionaal netwerk van MKB. Dat zien we op dit moment bijvoorbeeld ontstaan rond zorginnovatie. Ook in Dordrecht hebben we een aantal interessante zorgpartijen, ook in de innovatie. IQ Messenger bijvoorbeeld op Dordtse Kil, maar zeker onder leiding van het Albert Schweitzer, in een combinatie van het Da Vinci College, dus waar je onderwijs, het levenlange leren en innovatie met elkaar kan bundelen. Nou, dat is bijvoorbeeld een roadmap die we nu al aan het uitwerken zijn, een soort structurele innovatielijn. Een andere is rond, nou ja, de maakindustrie, smart maintenance, zoals ze dat nu tegenwoordig sexy zeggen. Maar ook een thema als je kijkt naar bijvoorbeeld, nou, ik noemde net Edorado, maar ook [...] een groot aantal regionale bedrijven als een Koedood, die allemaal bezig zijn op de een of andere manier van duurzame voor te doen. Nou, ook dat proberen we echt in een roadmapaanpak te gieten. En dat zijn eigenlijk thema's, ja, die eigenlijk wel heel erg passen bij Dordrecht en bij de regio. Maar we hebben wel gezegd: ja, dat moeten niet kortlopende projecten zijn hè, maar je moet er echt fundamentele lijnen in gaan brengen. We hebben een heel mooi programma gedraaid bijvoorbeeld vanuit de Duurzaamheidsfabriek, en dat heet de toegepaste innovatiemarketing automatisering. Ik heb daar volgens mij u al eens een keertje over bijgepraat. Dat is een traject geweest waarbij het Da Vinci samen met een drietal bedrijven uit de ruime regio, zeg ik dan maar even, met De Waal uit Werkendam, met Slob, de jachtenbouwer, uit Papendrecht, een Valk Welding, heel actief in de robotisering, uit Alblasserdam, die met elkaar een innovatieprogramma hebben opgezet, over hoe je robotisering zeg maar in de stuksgoed kan toepassen en daar heel erg ook het Da Vinci College en de Duurzaamheidsfabriek als een testfaciliteit bij hebben betrekken. Nou, het is een programma, dat is recent afgelopen, maar heeft hele mooie resultaten ook, op innovatievlak, maar zeker ook in verbinding naar het onderwijs. Het heeft zelfs concreet geleid tot een aantal jongens die werkzaam waren, of die studeerden bij Da Vinci, die ingestroomd zijn bij deze bedrijven. Maar dat was stevig gefund vanuit Europa, vanuit een EVO-programma van pakweg 1,4 miljoen. Nou, dat zijn wel trajecten die we nu echt vanuit die roadmapbenadering op vier thema's zeg maar regionaal willen gaan invullen, dus langlopende innovatiethema's die heel erg

passen zeg maar bij de regio en ook bij de werkgelegenheidsperspectieven in deze regio. Is dat antwoord op uw vraag?

De voorzitter: Ik denk dat het zo voldoende is.

De heer Polat: Dank, ja.

De voorzitter: En dat u verder kunt met uw presentatie.

De heer De Wit: Ja, dan eigenlijk het laatste thema wat ik net eigenlijk al in antwoord op mevrouw Van den Bergh aangaf, nou ja, wat ik al zei, human capital. Ook echt het levenlang ontwikkelen hè, dus je bent er niet op het moment dat je je opleiding hebt gevolgd en met je 21e uitstroomt de arbeidsmarkt op. Nee, je zal continu zeg maar het aanpassingsvermogen moeten hebben om mee te gaan in vooral die sterke digitaliseringslag die we bij veel MKB-bedrijven zien. Maakt ook dat heel veel activiteiten daarop geënt zijn. Het associate degree center hè, waar binnenkort ook het voorstel bij uw raad terecht komt, een samenwerking van een aantal hogescholen die tweejarige bacheloropleidingen willen wegzetten, heel praktisch gericht, waarbij studenten die dat volgen afkomstig zijn wellicht vanuit het mbo, willen doorstromen, een hbo-certificaat in die zin willen hebben en wellicht daarna, na twee jaar, willen instromen bij bedrijven. Heel erg vraaggericht vanuit die bedrijven zelf. Maar ook activiteiten zoals Baas over je eigen toekomst hè, dat is iets wat we dan weer regionaal heel zwaar inzetten, waarbij, nou ja, bedrijven zich presenteren, die vragen naar personeel, waarbij we dat koppelen aan zeg maar met name het mbo-onderwijs in Dordrecht, rond het Da Vinci. Sterk techniekonderwijs met ook techniekpromotie, tot het niveau van de basisscholen, die we ook willen laten zien, kinderen die met hun ouders ook kunnen zien van nou ja, het werken in de maritieme sector bijvoorbeeld is niet vies, is sterk in de digitalisering, robotisering, is een toekomstbestendige sector, kies daar ook vooral voor. En eigenlijk proberen we dat zoveel mogelijk ook, ja, we noemen dat maar even een soort open innovatiemilieu hè, daar waar onderwijs en innoveren en ondernemen samenkomen, proberen we eigenlijk een soort fysieke landingsplek te geven op het Leerpark. Nou, het plaatje wat u onder ziet in het midden, met een heel grofmazig schetsje, hebben wij anderhalf jaar geleden in die startnotitie gelegd hè, een beetje de gebiedsontwikkeling. Naast de Duurzaamheidsfabriek, aan de zuidzijde, ziet u hoe wij dat we altijd maar even noemen het kopgebouw, waar uiteindelijk ook de Dordrecht Academy haar plaats moet krijgen, aangevuld met start-ups, met name in de zakelijke dienstverlening, in dat gebouw. Dat is een ontwikkeling die op dit moment wordt vormgegeven door Kadans, een campusontwikkeling, een landelijke campusontwikkeling. En die verwachten omstreeks medio juli de omgevingsvergunningaanvraag te kunnen gaan indienen. En de tweede stap is, nou, wat u aan de overkant van de Duurzaamheidsfabriek hier maar even simpel ziet ingetekend, de ontwikkeling van de Maakfabriek met tienduizend vierkante meter aan productiefaciliteit en start-up-faciliteit, waarvoor eerder ook al de provincie drie miljoen aan subsidie beschikbaar heeft gesteld voor de gemeente. Dit brengt eigenlijk een beetje tot, nou ja, de slotsom op dit verhaal, met de kansenontwikkeling Leerpark, nou, de doorlopende leerlijnen vanuit het vmbo, mbo, tot aan hbo, maar ook zeker innovatieondersteuning en fondsen. Ook dat is een belangrijk facet. We hebben zelf het MKB katalysatorfonds regionaal in het leven geroepen. Er zijn

inmiddels zeg maar twintig innovaties mee verder gebracht, vanuit met name het maakcluster, het maak-MKB. We hebben een smart cityfonds in Dordrecht. Maar tegelijkertijd hebben we ook op provinciaal niveau, met InnovationQuarter een groot aantal fondsen, die met name in die vervolgfase actief zijn. En voor ons is vooral ook de opgave van hoe kunnen we vanuit onze eigen fondsen, zeg maar waar het eerste zaadje wordt gelegd, de eerste prototypeontwikkeling, ook die vervolgslag maken, toeleiding naar de vervolgfondsen? En dat zijn grotere fondsen die bij InnovationQuarter zitten en daarin ook een hele actieve sturing vanuit de Duurzaamheidsfabriek erop te hebben. Rechts onderin ziet u alvast het kopgebouw zoals ik zojuist al even aangaf, de ontwikkeling Kadans. Dan heeft u ook een eerste beeld van hoe dat gebouw eruit zou moeten gaan zien. Het krijgt een beetje dezelfde uitstraling, van dezelfde architect, als Rau heeft getekend voor de Duurzaamheidsfabriek. Ja, rechts bovenin de mannen van Team Excel, één van de meest veelbelovende start-ups die we in Dordrecht hebben zitten, die ook bewust hebben gekozen voor de Duurzaamheidsfabriek voor hun prototypeontwikkeling, die stevig in de printtechniek zitten op grootschalige schaal, daarin in wezen ook uniek zijn en dat ook altijd proberen te doen op een duurzame manier door zeg maar restplastics alsook weer granulaten gebruiken voor nieuwe producten. Dat brengt me eigenlijk tot een laatste sheet, of één na laatste sheet. Nou ja, eigenlijk is dit zeg maar wat je met elkaar probeert te bereiken op het Leerpark. Dus nogmaals, onderwijs met de verschillende partijen, aansluiting op het innoveren, ook op het SMITZH-programma, zeg maar de voegwebstructuur voor Zuid-Holland, waarvan de Duurzaamheidsfabriek ook landelijk het enige field lab voor de smart industry is en waar je tegelijkertijd bijvoorbeeld ook op het gebied van werken, nu een half een jaar geleden met het Drechtsteden Ondernemers Centrum ook een plek hebt gekregen waar ondernemers bijvoorbeeld terecht kunnen voor, nou ja, start-up-financiering en dat soort zaken. Daar hebben we ook een accelerateprogramma gevestigd inmiddels, de [...] start-up. Dus eigenlijk is dit zeg maar waar het om draait en wat we stevig proberen uit te bouwen. Ja, en tot slot, ik kan er eigenlijk niet aan voorbij, nou ja, tien weken geleden, of ruim tien weken geleden, de stevige maatregelen die intraden. Eigenlijk hebben we vanaf het begin af aan, de eerste dag eigenlijk al gezegd: nou, we moeten er in ieder geval voor zorgen dat we onze informatievoorziening gewoon in de basis op orde hebben, dat ondernemers weten, en zzp'ers met name in de eerste fase, waar ze terecht kunnen met hun aanvragen voor de overbruggingsregelingen, maar ook voor de NOW-regelingen, et cetera. Dus we hebben direct de goede site daarvoor ingericht op Dordrecht.nl. We hebben ook vanaf eigenlijk het eerste weekend toen de maatregelen leken te ontstaan met grote implicaties, samen met de vertegenwoordigers van de POBD, DOV, nou ja, heel actief een groep in het leven gesteld, waar Maarten zelf ook aan tafel zat, met ook nieuwsberichtgeving via al die verschillende ondernemersverenigingen, de BIZ-organisaties en met altijd weer ook terugverwijzing naar de landingspagina van de gemeente Dordrecht. En we zijn ook direct gaan kijken waar we ook ondernemers enige verlichting kunnen bieden, bijvoorbeeld daar waar het gaat om huuruitstel, in ieder geval de opschorting van onze eigen huurders in ons vastgoed. Daaronder natuurlijk ook zitten culturele huurders, maar we hebben ook een aantal horecahuurders. En anderzijds ook bijvoorbeeld de uitstel van gemeentebelastingen en ook de opschorting in ieder geval nu in de tweede fase ook naar 1 september toe. En tegelijkertijd ook het team Dordt Onderneemt na een aantal

weken ook heel gericht een dwarsdoorsnede van het MKB is gaan benaderen om gewoon eens even te proeven, met een vragenlijst van nou, waar loopt u tegenaan, merkt u dit al in de terugloop van opdrachten en liquiditeitsproblemen, et cetera? Nou, dat eerste beeld gaf overigens over het algemeen nog een redelijk positief beeld, maar vaak hebben dit soort zaken natuurlijk een na-ijleffect. En op dit moment wordt naar diezelfde bedrijven, maar die groep wordt ook steeds groter gemaakt, een tweede ronde gedaan. En regionaal doen we dat ook overigens met de belangrijkste vastgoedeigenaren, van met name retail en horeca, waaronder van de woonboulevard, van Sterrenburg, vanuit de binnenstad, maar ook van Walburg in Zwijndrecht, om eens te kijken van joh, wat doen die eigenaren nou? En daar ontstaat dan ook wel een beeld dat die eigenaren zich allemaal wel bewust zijn van de problematiek overigens waar hun huurders in zitten, niet allemaal, moet ik daarbij zeggen. De Food heeft hen natuurlijk goed gedaan. Maar we proberen daar wel beelden op te halen en ook te kijken van hoe we daar in samenspel op kunnen anticiperen. Dus nou ja, ik denk dat dat ook nog eens goed is om te doen. En het laat op zich ook weer zien dat elke crisis brengt niet alleen weer nieuwe digitaliseringsmogelijkheden vaak, maar ook wel weer een stukje van nou, die dienstverleningsaanpak hè, als iemand vanuit Dordt Onderneemt even belt met de ondernemer, wordt dat altijd zeer gewaardeerd, nou, en voelt men dat vaak ook wel als een stukje steun. Nou, daar wou ik het eigenlijk even bij laten.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer De Wit. Mevrouw Van den Bergh heeft nog een vraag aan u.

Mevrouw Van den Bergh: Ja, ik zag in de vorige sheet was dat, er loopt een samenwerkingsparket en veel onderwijs, ook onderaan zag ik de TU Delft. En volgens mij heb ik u verder eigenlijk daar niet over horen vertellen, als ik het goed gehoord heb. Wat is precies de rol in deze samenwerking en wat doen wij met de TU Delft?

De heer De Wit: TU Delft, nou ja, wij hebben bijvoorbeeld een flow-centrum hè, in de Duurzaamheidsfabriek, waar dingen getest kunnen worden. Nou, daar participeert bijvoorbeeld ook een TU Delft in en een TNO in. Het is niet zo dat zij hier studenten opleiden, maar ze zien wel de mogelijkheden om zeg maar, ja, in het werkgebied, dicht op de toepassingen, ik denk dat dat ook wel een belangrijke is hè. Wij zitten niet zozeer in een fundamentele kennisontwikkeling, maar wel van nou, werkt nou een prototype in de praktijk, omdat we veel bedrijven hebben die gewoon heel praktisch zijn ingesteld. Nou, dat maakt op zich voor ons, wij zijn echt een goede testing ground voor ze. Maar ook die start-ups die ik net even noemde en Team Excel, maakt niet alleen gebruik van mbo-studenten, maar wil ook af en toe slimme koppen van buiten. Maar ook in allerlei innovatieprogramma's. Nou, ik noem hier even de digital innovation hubs, digital twinning is bijvoorbeeld ook ... allemaal hele ingewikkelde dingen, waar ik zelf ook allemaal weinig verstand van heb, moet ik u eerlijk bekennen, maar waar wel vaak ook de TU Delft in mee participeert, maar ook onderzoeksinstellingen als een TNO, die dat heel interessant vinden. Dus zo moet u die samenwerking vooral zien, echt als een testgebied. En die Duurzaamheidsfabriek is wat dat betreft ook wel een landelijke asset, zeker omdat je daar eigenlijk een soort veilige omgeving hebt gecreëerd, een gesloten

netwerk, zou je kunnen zeggen, waar je veilig kan testen. En dat maakt het voor clubs als een TU zeker een interessante plek.

De voorzitter: Ja, dank u wel. Mijnheer Wisker heeft nog een vraag.

De heer Wisker: Ja, voorzitter, dank u wel. Wat mij opvalt in deze hele statistiek, TU Delft, smart ondernemers, MKB Katalysatorfonds, het gaat allemaal omhoog en daar gaat een hoop tijd en geld dus blijkbaar en inzet naartoe. Nou leert de praktijk dat er veelal ook behoorlijk wat vraag is naar mensen die hun handen kunnen gebruiken. Stimuleren wij op de een of andere manier ook nog mensen die gewoon timmerman, loodgieter of noem het maar op willen worden? Want daar is toch in de regel ook een behoorlijke vraag naar?

De heer De Wit: Ja, in die zin, Da Vinci heeft uiteraard ook gewoon een bouwopleiding bijvoorbeeld. Er is ook een initiatief vanuit de gemeenschappelijke aannemerij die ook onder de koepel Bouwmensen het nodige doet. Kijk, eigenlijk zou je kunnen zeggen: zes jaar geleden is die Duurzaamheidsfabriek open gegaan. Dat heeft de techniekinstroom in het mbo zeer sterk verbeterd, dusdanig verbeterd overigens zelfs dat het één van de grootste opleidingen nu is, doordat je het ook interessant maakt voor een leerling om te kiezen voor techniek. De bouwopleiding is op dit moment nog op een aantal plekken in de regio gevestigd, maar onder meer ook op de Trompweg. En wij hebben het idee, ik noemde net even die Maakfabriek, die ook in die startnotitie van die campusontwikkeling staat, om de bouwopleiding ook daar naartoe te halen en eigenlijk een beetje vergelijkend met wat voor de Duurzaamheidsfabriek op techniek met succes is gelukt, om dat eigenlijk ook te doen voor de bouw. Maar ook initiatieven die op dit moment vanuit de Duurzaamheidsfabriek, als u daar geweest bent, ook kunt zien, bijvoorbeeld vanuit de installatiebranche, samen met Uneto Energie, de brancheorganisatie, staat daar het Huis van de toekomst, dus waar ook studenten kunnen testen met de nieuwste technieken als het gaat om duurzame bouw. Dus we proberen dat, maar dat zijn wij uiteraard niet alleen, we zijn ook maar een heel klein radertje in het geheel, maar we zijn wel mede-eigenaar van die Duurzaamheidsfabriek als gemeente, zeker te stimuleren. Dus we vergeten echt niet het mbo, nee, zeker niet.

De heer Wisker: Nou, waar het mij om gaat is dat je niet nu bezig bent met een groot [...] te creëren natuurlijk.

De heer De Wit: Nee, zeker niet. Nee, nee, zeker niet. Maar ook de bouwopleiding, het staat hier wel niet hè, omdat toch de Duurzaamheidsfabriek vooral aansluit bij ook altijd de grote vraag naar goed opgeleid technisch personeel, maar het ontslaat ons zeker niet om een vergelijkbaar initiatief met ook een goede plek, waar ook nieuwe bouwtechnieken terug kunnen komen, om dat vergelijkbaar ook op het Leerpark te gaan doen. Maar daar hoort dan ook een goede infrastructuur bij, die het ook voor jongeren aantrekkelijk maakt om te kiezen voor de bouw.

De heer Wisker: Uiteraard, dankjewel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer De Wit.

De heer Burggraaf: Ik zou er nog twee willen toevoegen, als dat kan.

De voorzitter: Nou, heel kort, mijnheer Burggraaf, want gezien de tijd denk ik dat we toch zo langzamerhand naar een afronding komen. Ik begrijp dat u beiden heel ambitieus en vooral heel erg, ja, goed de dingen kunt neerzetten, heel enthousiast. Maar we moeten nu toch naar een afronding toe. Dus kort graag een aanvulling.

De heer Burggraaf: Ik doe het in drie zinnen. Ik kan hele lange zinnen maken, dat weet u.

De voorzitter: Ja, ik wou net zeggen.

De heer Burggraaf: Nou, ik denk een goed voorbeeld om te noemen is de Engie Lasopleiding, waar onder begeleiding vanuit ons team, samen met de regio echt ook de MKB en de echte lassers daar worden opgeleid, dat je heel erg ziet dat in lussen verschillende competenties zijn, die je daar heel goed samenbrengt. Dus dan heb je het ook echt over de handjes. En als laatste vind ik een mooi voorbeeld, je noemde hem in de presentatie al even, Edorado die daar nu in één van die Maakhallen zit en de speedbootjes bouwt. Ja, het eerste personeelslid wat ze vast in dienst namen, was een mbo'er van Da Vinci, die ze daar hadden leren kennen. Dus je ziet daar zeker voor die doelgroep dat het investeren ook in dat innovatiemilieu juist ook voor die doelgroep resultaat oplevert.

De heer Wisker: Oké, dankjewel.

De voorzitter: Bedankt voor de aanvulling. Dan ga ik nu naar mijnheer Polat, heeft een vraag.

De heer Polat: Dank, voorzitter. Ik heb eigenlijk twee vragen, maar ik ga me beperken tot één vraag. Wij hebben via Regio Deal een substantieel bedrag ontvangen voor innovatie voor de regio. En ik zie dat niet terug in je plaatje. Waar past het in en hoe gaan jullie dat incorporeren in het hele plaatje?

De heer De Wit: Kan ik antwoord op geven, maar ik denk Maarten, dat jij dat het beste kan doen.

De heer Burggraaf: Ja, dat is goed. Kijk, u ziet dat in de kadernota ook het college het voorstel doet om sowieso weer wat geld te reserveren om de cofinanciering los te krijgen binnen de Regio Deal. En als het gaat om de innovatie, nou, ik zei al: ik ben ook zeg maar de regionale portefeuillehouder op economie en ook specifiek op het innovatieonderdeel. En daar ontwikkelen we op het innovatievlak voor de Regio Deal vier pijlers, waarin de roadmap tot stand komt. Niek noemde de pijlers al even eerder in het voorstel. En voor Dordrecht ga je dat vooral gekoppeld zien in de omgeving van het Leerpark, waarbij je probeert rondom een pijler als smart maintenance, daar verdere invulling te geven, samen met het bedrijfsleven. Dus die Regio Deal gaat zeker, ja, daar een versnelling op geven, op die roadmaps en daar hebben we nu inmiddels ook echt

een structuur voor opgezet, waarbij zo meteen business developers mee gaan werken om dat verder te laden.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Burggraaf. Dan hebben we nog één korte vraag van de heer Schalken.

De heer Schalken: Ja, dank u wel, voorzitter. Wel heel knap dat u nu al weet dat het een hele korte vraag is. Maar ik zal mijn best doen.

De voorzitter: Nou, u heeft zelf in de chat gezegd: korte vraag, vandaar dat ik u introduceer met een korte vraag.

De heer Schalken: Ja, nee, duidelijk. Allereerst dank voor de presentatie. Het is heel duidelijk en ook heel veel informatie die we hebben gekregen. Even kort, eerder heeft Beter voor Dordt ook regelmatig opmerkingen gemaakt over acquisitie en promotie en het feit dat we daar verschillende organisaties hebben. We hebben Deal, we hebben de ROM-D, als gemeente zelf doen we ook aan acquisitie. Ik zou op een later moment weleens wat meer duidelijk willen krijgen in hoeverre ze elkaar niet in de weg zitten, of in hetzelfde speelveld of visvijver hengelen en dat ze echt aanvullend op elkaar zijn. Want daar krijg ik, ja, ook nu onvoldoende beeld bij.

De heer Burggraaf: Ja, voorzitter, mag ik een poging wagen om daar wat structuur bij te geven?

De voorzitter: Zeker.

De heer Burggraaf: Dat is hè, als u het over de ROM-D hebt, is echt de ontwikkelingsmaatschappij. Dus die doen niet de acquisitie, maar die zorgen dat je uiteindelijk, nou, het voorbeeld werd al genoemd bijvoorbeeld van Dolderman, of de verplaatsing van Peute, dat is gewoon puur op de ontwikkeling van die plek dat ze daar hun expertise inbrengen om te zorgen dat de businesscase rondkomt en het uiteindelijk tot uitvoer komt. Dan heb je Deal, die vooral bezig is binnen het netwerk van NFIA, dan heb je het vooral over de internationale spelers. Op het maritieme vlak, met Rotterdam Maritime Capital of Europe, wat echt een programma is waar je met beperkte inzet van middelen je wel heel goed met Rotterdam aan tafel zit en op de merknaam en het netwerk van de Rotterdamse haven meelift, ook op internationale beurzen, waar je dan ziet dat daar ook heel veel mensen op afkomen, op dat merk, en we hier in deze regio echt heel veel van die maritieme toeleveranciers hebben zitten. En dat is echt het specialisme van Deal en zonder zo'n organisatie zou je niet zo'n prominente positie binnen dat Rotterdamse havengebied hebben op het acquisitievlak. En dan heb je inderdaad onze eigen acquireurs van Dordt Onderneemt, Niek noemde ze al even. Die zitten heel specifiek eigenlijk op het snijvlak van bijvoorbeeld DistriPark, en eigenlijk ook al onze bedrijventerreinen, waar je ziet dat we veel meer toegaan naar waar je vroeger ruimte had om bedrijven te plaatsen, je steeds meer schaarse ruimte krijgt, dus heel veel meer moet kijken van nou, welk bedrijf past op welke plek beter? Dan zit je veel meer ... dat is niet alleen maar zozeer acquisitie van een partij naar je stad toehalen, maar vooral ook begeleiden in vraagstukken van de onderhandeling, nou, bij DistriPark

over de grondprijs, maar bijvoorbeeld als daar nog een deel van het kavel wel bezet wordt door een bedrijf, het andere kavel nog leegstaat, dat je weet van nou, maar in het bedrijventerrein in de buurt van Dubbeldam hebben we toevallig een bedrijf die net uit zijn jasje groeit en die zou daar naartoe moeten. En dat zijn dan vooral de acquireurs van onze eigen gemeente, die dus nog veel intensiever met de bedrijven binnen onze eigen gemeentegrenzen contact hebben en daar de latente behoeftes kennen. Dus dat is de gelaagdheid van de acquisitie.

De voorzitter: Oké, dank u wel. Als er verder geen hele korte vragen meer zijn, dan wil ik zowel de heer De Wit alsook de heer Burggraaf bedanken voor deze zeer enthousiaste presentatie, waarbij u heel duidelijk heeft laten zien dat techniek en wetenschap hand in hand kunnen gaan en elkaar juist versterken. Het MKB-platform waar veel sectoren bij elkaar komen en waarbij zelfs nu de culturele sector, sorry, ik kan het toch niet laten om dit even te promoten, eraan toegevoegd gaat worden. Hartelijk dank hiervoor. En ja, we gaan verder naar het volgende onderwerp.

De heer De Wit: Oké, tot ziens.

De voorzitter: Tot ziens, dank u wel.

- 8. Raadsinformatiebrief over Corona-maatregelen (26 mei 2020) (2576384)**
- 9. Raadsinformatiebrief over Corona-maatregelen (19 mei 2020) (2574270)**
- 10. Raadsinformatiebrief over Corona-maatregelen (12 mei 2020) (2571692)**
- 11. Raadsinformatiebrief over Corona-maatregelen (5 mei 2020) (2568951)**
- 12. Raadsinformatiebrief over Corona-maatregelen (28 april 2020) (2566345)**
- 13. Raadsinformatiebrief over Corona-maatregelen (21 april 2020) (2564339)**

De voorzitter: Gaan wij over naar agendapunt 8, 9, 10, 11, 12 en 13. Dit zijn de raadsinformatiebrieven over de coronamaatregelen. En in het presidiumbesluit hebben we afgesproken dat eventueel in de commissies deze brieven besproken worden en niet meer in de gemeenteraad. De raadsinformatiebrieven zijn in principe geen besprekingspunten, maar mogelijk heeft iemand toch een vraag of een opmerking te maken bij deze wekelijkse update over de voortgang ... of de voortgang, gewoon alles wat er met de coronamaatregelen gebeurt. Ik wil ook nog even een mededeling doen namens de heer Kolff. Die heeft aangegeven dat er morgen een tussentijds digitaal verantwoordingsdocument komt naar de tien gemeenteraden vanuit hemzelf als voorzitter van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid inzake corona. Ik zie mevrouw Van den Bergh heeft een vraag. Gaat uw gang.

Mevrouw Van den Bergh: Ja, daar ben ik. Ja, ik geloof, je kon een voorstel doen als je één van de onderdelen of brieven wilde bespreken in de commissie. Ik wilde even, want ik dacht bij de presentatie, dat het wel eventueel aan bod kon komen, maar dat was niet het thema daarvoor. Wij wilden vooral bespreken de gevolgen van de corona, de

economische gevolgen met name ook voor de binnenstad. En in de vorige presentatie, of hiervoor werd gezegd dat er is een toename in de binnenstad, zie je, van driehonderd tot vijfhonderd banen, in de schil en in de binnenstad. En ik wilde weten, wij wilden weten van nou, wij wilden dat graag apart bespreken, die coronabrieven, over waar de pijn nu zit in de economie, waar de meeste pijn gaat zitten in onze regio en in Dordrecht, met name de binnenstad. Waar is nog extra inzet voor nodig? En ook de relatie met vergunningen, versoepelingen, versnellingen van procedures, daar wilden wij graag wat nader over praten.

De voorzitter: Helder. Die staat genoteerd. Ik ga eerst even iedereen langs en dan gaan we kijken hoe we dit gaan organiseren. De heer Veldman. En sla ik weer de heer Schalken over. U mag zo meteen, na de heer Veldman.

De heer Veldman: Van mij mag de heer Schalken ook eerst hoor, als dat beter is.

De voorzitter: Nee, u bent nu in beeld, dus laten we dit maar eventjes vasthouden.

De heer Veldman: Nee, voorzitter, ik wil even een punt maken waar wij lokaal misschien niet heel veel over kunnen veranderen, maar wel omdat onze voorzitter ook bovenlokaal in tal van overleggen deelneemt, wil ik het wel memoreren. In het debat gaat het heel veel over horeca en winkels en dat is ook goed, maar ik wil ook de positie van de kerken nog een keer aandacht brengen. In onze stad en daarbuiten gaan duizenden mensen normaliter op zondag naar de kerk. Dat is nu aan heel strikte regels gebonden. En nou ja, ik zou toch een lans willen breken om ook daar wat creatiever naar te kijken, misschien openluchtdiensten, of nou, wat al niet bedacht zou kunnen worden. Ik weet ook dat het college met enige regelmaat contact heeft met vertegenwoordigers van kerken, dus misschien dat het daar gewoon ter sprake gebracht kan worden. Dus ik ben wel benieuwd of de burgemeester daar nog iets over heeft te reflecteren. Dank u wel.

De voorzitter: Oké, komen we bij, even kijken, nu dan toch maar de heer Schalken.

De heer Schalken: Ja, dank u wel, ik ben heel geduldig, voorzitter. Ik had in eerste instantie ook de vraag van de heer Veldman, al kreeg ik ook wel het geluid, maar dat zal de burgemeester zelf kunnen vertellen, dat er volgens mij weer een overleg gepland staat ook met de kerken. Maar naar aanleiding van de actualiteit en in deze coronasituatie ook over het demonstreren een vraag. Ik begreep eigenlijk via een collega, want ik had het niet zelf gehoord, dat er ook een aanvraag voor een demonstratie zou zijn gedaan om hier in Dordrecht te demonstreren tegen politiegeweld. En ik ben benieuwd of de voorzitter daar wat over kan vertellen en of ze al weten vanuit het college hoe ze daarmee om denken te gaan.

De voorzitter: Oké, dank u wel, de heer Schalken. De heer Merx.

De heer Merx: Ja, dank u wel, voorzitter. In de eerste plaats wil ik een compliment geven. Ik ben nu een paar keer al door mensen die zzp'er zijn, aangesproken en die zeer positief waren over de ongelofelijk snelle manier waarop er op dat soort aanvragen voor een tegemoetkoming, ik geloof dat het Tozo heet, wordt gereageerd. Daar waar in

Dordrecht en Drechtsteden waarschijnlijk in twee dagen het geld op de rekening staat, in andere steden, ik zal geen namen noemen, zitten ze nu nog te wachten op een antwoord op de eerste aanvraag. Dus ik vind dat echt een dik compliment waard, zoals er uitvoering aan wordt gegeven. Twee is, en tevens mijn laatste punt voor dit moment, nou, de terrassen zijn open gegaan. Zoals ik het begrepen heb, is dat best redelijk gegaan en zijn er geen enorme uitwassen geweest. Ik weet ook dat de horeca nu nog steeds, hoe heet dat, onder het niveau presteert zeg maar om kostendekkend te zijn. Vandaar ook verzoeken om terrasverruiming toe te staan. En ik vroeg mij af: hoe staat het ervoor? Er zou op 2 juni, las ik in de krant, volgens mij ook op het formulier, geëvalueerd worden en snel daarna iets besloten worden en ik denk dat ook vooral heel snel moeten doen, zeker omdat er qua uitwassen niet zo heel veel aan de hand is, misschien hier en daar een ondernemer een metertje extra gepakt, maar nou ja, goed, dat is dan maar zo. Dus ik was wel benieuwd: hoe snel gaan we daarin? Gaan we er net zo snel en voortvarend mee om als die Tozo? Of gaan we hier lang en ingewikkeld over doen?

De voorzitter: Helder, mijnheer Merx. De heer Polat.

De heer Polat: Dank, voorzitter. Ik wil eigenlijk voortbouwen op wat mijnheer Merx zei, want ik heb ook heel veel contact gehad met ondernemers, die zijn vooral in de horeca. Die zouden graag willen weten, stel dat ze gewoonweg niet aan de regels voldoen, dat er in één keer meer mensen zijn, worden er dan boetes uitgeschreven? Of wordt daar meer coulant mee omgegaan? Dat wilde ik even weten van de portefeuillehouder.

De voorzitter: Oké. Nou, ik heb een aantal vragen gehoord en ik wil graag even ... ik zag dat de heer Kolff er nog steeds is. En hij heeft vast de vragen gehoord over de demonstratie en over de positie van de kerken en de gebedshuizen. Dus ik wil hem graag het woord geven.

De heer Kolff: Hartelijk dank. Ik ben er inderdaad nog steeds. Ja, we hebben, u had het net al aangekondigd, een mooi verantwoordingsdocument opgesteld vanuit de veiligheidsregio. Ik ben ook verplicht volgens de Wet op de veiligheidsregio's om aan de gemeenteraden in het gebied verantwoording af te leggen. Dat is in principe normaalgesproken bij een crisis achteraf in geval van GRIP-4, waar we in zitten, maar in onze situatie waarin we nu zitten, duurt de crisis zo lang dat we hebben gezegd: ja, we gaan ook tussentijds verantwoording afleggen. Maar dat document krijgt u inderdaad morgen. Dat is een heel digitaal document, daar staat ook heel veel in over de onderwerpen die u zojuist heeft aangeraakt. Ik zal even kort ingaan op de gestelde vragen. Als eerste over de kerken. We hebben op donderdag 11 juni aanstaande, volgende week donderdag, weer een overleg vanuit het college van Dordrecht met het Platform Dordtse kerken, waarbij we overigens ook de zeg maar niet-kerken, maar wel geloofsgemeenschappen hebben uitgenodigd en waarbij iedereen dus wat mij betreft welkom is, om te spreken over hoe gaan we om met de noodmaatregelen? Vooralsnog is de aanwijzing van de minister op het gebied van kerken duidelijk. Samenkomsten binnen zijn nog steeds verboden. Er zijn wel uitzonderingen op en één van die uitzonderingen is zeg maar religieuze bijeenkomsten, daar geldt een maximum van dertig personen, mits anderhalve meter afstand. En vanaf 1 juli, dat is natuurlijk al snel,

volgende maand, lijkt dat getal omhoog te gaan naar honderd. En als je buiten, want daar vroeg de heer Veldman naar, als je buiten diensten zou gaan organiseren, dan kunnen samenkomsten op zich wel, mits er anderhalve meter afstand wordt gehouden, maar dan moet het wel weer niet kwalificeren als een meld- of vergunningsplichtig evenement, want die zijn verboden tot 1 september. Dus daar zit een soort spanningsveld op wat we met elkaar moeten onderzoeken. We hebben dus goede banden met het platform Dordtse kerken en met andere religieuze instellingen. En we gaan er wat mij betreft zo goed mogelijk mee om, maar we moeten wel natuurlijk de hoofdreden van deze aanpak voor ogen houden, namelijk dat we het virus onder de duim houden. En er loopt ook nog een wetenschappelijk onderzoek naar wat zeg maar zingen, zeker in besloten ruimtes, doet met de verspreiding van het virus. En dat is toch wel een heel belangrijk punt waar het RIVM veel waarde aan hecht en wij dus ook vanuit onze rol als voorzitters van de veiligheidsregio's. Dan is er een vraag vanuit de heer Schalken gesteld over de aangekondigde demonstratie. Laat ik daar voor nu niet teveel over zeggen, met dien verstande dat er inderdaad een melding is gedaan met een verzoek om een demonstratie. In zijn algemeenheid geldt natuurlijk dat we het demonstratierecht, dat dat een zeer groot goed is, gebaseerd op een grondwettelijk recht dat we ook willen respecteren. Tegelijkertijd hebben we natuurlijk ook die coronacrisis met alle noodmaatregelen en willen we daar zo goed mogelijk een balans in vinden. Nu wordt er nog uitgezocht hoe serieus de melding is en of degene die de melding heeft gedaan ook in staat is om op een goede manier ook dan een demonstratie vorm te geven, want daar is degene die melding doet, ook als organisator natuurlijk voor een deel ook wel zelf verantwoordelijk voor. Dus daar zijn contacten over. En morgen hoop ik daar meer informatie over te kunnen verstrekken. Nogmaals, we hebben daar zeer veel aandacht voor, ook vanwege de gebeurtenissen in een aantal andere steden. En dan tot slot is er nog een vraag gesteld vanuit de heer Polat over de horeca en de handhaving die daar plaatsvindt. We hebben natuurlijk vanaf 1 juni de versoepeling in de landelijke maatregelen, die we ook hier vormgeven, een versoepeling in het kader van meer terrassen, of de terrassen die weer open mogen en ook weer horecagelegenheden die met een beperking opnieuw mensen mogen ontvangen, ook binnen. Daarvoor geldt de hoofdregel eigenlijk dat de horeca-exploitant zelf verantwoordelijk is voor de handhaving en er zelf op moet toezien dat de maatregelen die zijn getroffen ook worden nageleefd. Wij hebben eigenlijk gezegd: de politie en de mensen van toezicht en handhaving zijn vooral inzetbaar voor de excessen en voor de zaken die overduidelijk niet goed gaan, of als een horeca-exploitant zelf zegt: ik kom er niet uit met mijn klanten, ik bel de politie, ja, dan komt natuurlijk de politie ook. Dus dat is iets wat we gezamenlijk moeten oppakken. Ik heb ook al eerder gezegd: we gaan niet met een meetlint langs elk terrasstoeltje lopen, maar we gaan wel de excessen handhaven. En wat we ook wel belangrijk vinden, is dat er ook een eerlijk speelveld is. Er zijn heel veel ondernemers die ontzettend goede maatregelen hebben genomen. Als er nou een ondernemer is die er overduidelijk met de pet naar gooit, ja, dan kan het wel zo zijn dat die beboet wordt en zelfs in het uiterste geval gesloten. Want het blijft nog steeds pionieren om te zoeken naar ja, hoe kunnen we die versoepelingen zo goed mogelijk vormgeven, maar hoe houden we er ook draagvlak voor? Dus dat eventjes voor wat betreft het handhaven bij de horeca. Primair doen ze het zelf, excessen wordt op gehandhaafd.

De voorzitter: En de verruiming van de terrassen? De heer Merx heeft daar nog een vraag over gesteld.

De heer Kolff: Ja, nou, in algemeenheid kan ik er wel iets over zeggen. We hebben gezegd: we kunnen beter rustig beginnen en vervolgens opbouwen, dat opbouwen is wat er nu gebeurt hè, dan dat je zegt van we gaan heel ruim beginnen en een week later loopt het zo erg uit de hand dat je het weer zou moeten verkleinen. Nou, daar was iedereen het ook eigenlijk wel mee eens. Maar wethouder Burggraaf kan daar nog veel meer in details wat over zeggen. In zijn algemeenheid geldt dat we nu echt alle aanvragen in beeld hebben en dat die buitengewoon zorgvuldig worden getoetst en tegelijkertijd dat we daar ook snelheid in willen maken, omdat die ondernemers natuurlijk zitten te wachten op de mogelijkheden om toch zoveel mogelijk omzet te kunnen creëren.

De voorzitter: Dank u wel.

De heer Kolff: Graag gedaan.

De voorzitter: Mijnheer Burggraaf.

De heer Burggraaf: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, volgens mij twee vragen. Dus de opmerking van de Partij van de Arbeid over de economische effecten en om daar meer beeld bij te krijgen wat het specifiek voor de binnenstad betekent. Ik denk dat het zinvol is, we hebben een regionale economische monitor, waarin we ook in de gaten houden wat we zien voor economische ontwikkelingen en specifieke ontwikkelingen bij de bedrijven, de impact van corona. Dus ik denk dat het goed is als we die met de commissie delen en op basis daarvan een keer het gesprek voeren. En dan is het denk ik ook goed om collega Sleeking, die ook binnenstad in zijn portefeuille heeft, daar dan bij te hebben om daar dan met elkaar verder over te spreken. Maar dat brengt wel, dat hoorde u ook in de vorige presentatie, dat horeca uiteindelijk voor veel werkgelegenheid zorgt in die binnenstad en dat het wel echt een aandachtspunt is, vooral vanuit de levendigheid van de binnenstad, maar dus ook vanuit werkgelegenheidsperspectief, om die horeca zoveel mogelijk te ondersteunen om nou, dat omzetverlies en met de beperkingen die er nu zijn, toch nog zo goed mogelijk een omzet te kunnen draaien. Daarvoor hebben wij twee weken geleden, toen bekend werd dat er inderdaad vanaf 1 juni die versoepeling zou komen, de uitvraag gedaan bij alle horecaondernemers om hun wensen in te dienen met betrekking tot de uitbreiding van hun terrassen, om daar een tijdelijke vergunning voor te verlenen. Wij hebben een specifieke werkgroep opgericht, die elke dinsdag bij elkaar komt. Dat hebben we ook met de weekmarkt gedaan, dat werkt erg goed. Die komt elke dinsdag bij elkaar, dus dat is gisteren ook geweest, een vertegenwoordiging vanuit de Koninklijke Horeca Nederland, POBD, de politie, de handhaving en verschillende disciplines vanuit de gemeente. En die hebben ook geëvalueerd hoe het maandag ging en dat was een zeer positief beeld en dat gaf veel vertrouwen om ook in die tijdelijke terrassen snel stappen te kunnen maken. Ik ben er echt wel trots op wat daar binnen de gemeente allemaal, ja, voor heel veel werk is verzet in de afgelopen anderhalve week. Want waar je normaal gesproken zes, acht weken op een vergunning wacht, hebben zij echt in een week tijd veertig aanvragen,

zijn binnengekomen, volledig in kaart kunnen brengen en daarvan kunnen vaststellen dat er 32 compleet zijn, zeven nog niet compleet. Dat is inmiddels ook teruggelegd bij de ondernemers, van die zeven, wat ze nog wel moeten aanleveren. En van die 32 is het grootste deel met een positieve advisering en zullen we de komende dagen elke dag zo'n vijf tot tien vergunningen, van die tijdelijke terrassen, kunnen gaan verstrekken aan ondernemers en wordt daar snel opvolging aan gegeven. Op een aantal zitten nog specifiek, als het gaat om openbare orde of verkeer, waar nog nader naar gekeken moet worden. Maar dat gaat dus echt in een grote voortvarendheid. En nou, het gaat sneller dan ik had durven hopen aan de voorkant. En ik denk dat we dit op een hele mooie manier doen, want doordat je nu snel die tijdelijke terrasvergunningen kan geven, hebben de ondernemers snel duidelijkheid, maar heb je ook hele duidelijke regels met elkaar op basis waarvan je ook vervolgens het goed kan handhaven zeg maar waar de grenzen liggen. Dat geeft dat eerlijke speelveld en de duidelijkheid. Nou, dat voor wat betreft de tijdelijke terrasvergunningen en de horeca. Volgens mij heb ik dan alle vragen wel beantwoord.

De voorzitter: Klopt, dank u wel. Is er nog iemand die een kleine, korte vraag heeft of opmerking? Dan gaan we anders verder met de rond... De heer Merx, komt u maar.

De heer Merx: Ja, voorzitter, dank u wel. Ja, heel kort, ik ben blij met het antwoord van de wethouder. Het lijkt een een-tweetje, maar dat was het echt niet, dat daar ook op dit punt heel voortvarend wordt opgetreden. En nou, ik ben daar heel blij mee om dat te horen, en dat we heel snel weer op ruim anderhalve meter van elkaar op onze Dordtse terrassen weer kunnen genieten. En dat is heel belangrijk, dat hebben de mensen ook nodig. Niet alleen de horecaondernemers, maar ook onze bewoners. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. En ik geloof niet in een een-tweetje, want zelfs ik als voorzitter hoor ik het niet te doen, maar ik ben ook heel blij met deze antwoorden. Want wij hebben dan dus in de raad geen motie nodig om dit voor elkaar te krijgen, het ontstaat vanzelf. Daar ben ik ook heel blij om. Mevrouw Van den Bergh, u heeft nog één opmerking en een vraag.

Mevrouw Van den Bergh: Even heel kort nog, want wethouder Burggraaf zei dat de regionale economische monitor, die volgt die ontwikkelingen van corona, en dat die binnenkort in de commissie ook besproken wordt. Kan dat nog voor de zomervakantie, is dat nog voor de kadernota, kan dat, of? Ik wilde graag even de planning weten.

De heer Burggraaf: Ja, als u daar tijd voor heeft in de commissie, dan kunnen we dat zeker nog voor de zomer organiseren met elkaar.

Mevrouw Van den Bergh: Prima.

De heer Burggraaf: Dus misschien dat het goed is dat de griffie even aangeeft waar ze ruimte zien in de agenda, en dan zal ik zorgen dat voor die tijd er ook wat input ligt voor u.

Mevrouw Van den Bergh: Bedankt.

De voorzitter: De heer Bakker kijkt bedenkelijk, maar ik weet dat hij een creatieve geest heeft en dat we kijken hoe we dit voor elkaar gaan krijgen. De heer Veldman.

De heer Veldman: Ja, voorzitter, dank. Dank ook de burgemeester voor zijn beantwoording, dat is op zich helder. Ik merk daarbij wel op dat zeker nu er veel debat is natuurlijk over demonstraties en daarbij ook de grondrechten van stal worden gehaald, er natuurlijk meer grondrechten zijn dan alleen de mogelijkheid om te demonstreren en dat, nou ja, ik merk in mijn omgeving, laat ik er dat dan over zeggen dat geduld en meegaandheid in allerlei adviezen goed gaat, zolang dat breder is. Dus dat punt wil ik toch nog even meegeven.

De voorzitter: Helder, dank u wel. Dan kom ik nu bij de rondvraag, of ... De heer Kolff komt in beeld, wilt u nog wat zeggen? Of kunnen we over naar de rondvraag?

De heer Kolff: Nou, nog even heel kort op wat de heer Veldman net zegt. Ik ken dit punt en ik begrijp ook dat er meerdere grondrechten zijn dan alleen het grondrecht om te demonstreren. Er is natuurlijk alleen wel vanuit het oogpunt van de coronabestrijding wel echt een verschil tussen binnen en buiten. En ik heb net ook al aangegeven dat het wetenschappelijk onderzoek naar dat zingen en de verspreiding van het virus, dat dat ook nog speelt. Maar voor alle duidelijkheid, als er al gedemonstreerd wordt, dan gelden wel gewoon de coronaregels zoals die ook in de noodverordening zijn vastgelegd. En dat betekent dat er ook anderhalve meter afstand zal moeten worden gehouden. En als dat niet mogelijk is, dat dan ook dat grondrecht in het kader van de noodaanpak terzijde wordt geschoven, of in ieder geval niet op die manier wordt neergezet zoals dat normaal gebeurt. En ten aanzien van de kerken, nogmaals, daar staat gewoon heel helder ook in de noodverordening, en dat is een landelijk afgesproken regel, ook met de kerken, hoe daarmee moet worden omgegaan. En wat mij betreft gaan we zo snel mogelijk naar 1 juli, want dan mag er weer een stuk meer, ook voor de kerken.

De voorzitter: Oké, dank u wel.

14. Rondvraag

De voorzitter: Heeft er iemand iets voor de rondvraag? Zo te zien niet.

15. Sluiting

De voorzitter: Dan wil ik u allen hartelijk danken voor deze commissieavond. Ja, normaal gesproken wel thuis, ik ben de enige met nog een paar hier die nog naar huis moeten. U bent er al als het goed is. Voor straks welterusten en morgen weer een nieuwe dag. Dank u wel.

Mevrouw Van den Bergh: Bedankt, tot ziens.